QUADRIGA SACERDOTUM AD COELUM,

SIVE

PRÆDESTINATIO SACERDOTALIS,

Per Quatuor Novissima jugiter expensa.

AUTHORE

R. P. MICHAELE RYCHALSKI,

Pœnitentiario & Seniore Psalteristarum Ecclesiæ Cathedralis Vladislaviensis.

S. HIERONYMUS.

Legant prius, & postea despiciant, nè videantur non ex judicio, sed ex odij præsumptione ignorata damnare.

Recusum.

VILNÆ, Typ: Acad: A.D. 1707.

Habac: 3.

Quadrigæ tuæ Salvatio.

Sap: 7.

Memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis.

S. Bernardus.

Novissima sunt quatuor, MORS, IUDICIUM, GEHENNA, GLORIA. Quid horribilius Morte? quid terribilius Iudicio? quid intollerabilius Gehenna? & quid jucũdius Gloria? *In Serm:*

D. Augustinus.

Qui novissima non provident, in Mortem & damnationem vadunt. *Tom. 9. Spec. peccat. cap. 1.*

APPRO-

APPROBATIO.

Libellum sub titulo QUADRIGA Sacerdotum ad Cœlum, *in Quatuor Novissimis, accuratè satis ab Adū Rndo Dno* Michaele Richalski, *Pœnitentiario & Seniore Psalteristarū, Ecclesiæ Cathedralis Vladislaviensis Constitutū legi diligenter, atq; typis evulgandum, ad usum boni Spiritualis. Die* 7. *April. Anno Domini* 1682. *permisi.*

CHRISTOPHORUS BERNEWICZ S. T. Doct. Canonicus & Surrogatus pro tunc Officij Vladislaviensis.

REIMPRIMATVR.

Concedit Officium Consistoriale Vilnense.

Ha-

PRÆFATIO
AD SACERDOTES.

IN *Amalthea capræ pelle fingebant fabulæ se legere Diphteram Iovis, res futuras indicantem. At verò Diphtera prædestinationis Sacerdotalis est liber* Quatuor Novissimorum. *Est volumen quatuor foliorum. Primum ejus folium est* Mors; *Secundū,* Judicium; *Tertium,* Infernus; *Quartum,* Cœlestis Gloria. *Hæc Diphtera, hic liber quotannis per quatuor anni tempora est perlegendus; ita, ut singula folia sibi vendicent tres Menses, quibus ea legas attentè, & facias id quod suadet DEUS*

Eccl: 7. In omnibus operibus tuis, memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis. *Vbi alij in Biblijs Versionum legunt:* In omnibus verbis tuis, memor sis mortis. *Hoc enim est signũ prædestinationis tuæ ne damneris.* Crede S. Ambrosio, *& cum illo Deum ora sic: Illud magnoperê peto, diem obitûs, diem extremi judicij, damnationẽ extremi supplicij, beatitudinemq; Regni futuri semper meminerim. Quod nemo indesinenter potest, nisi qui ad Vitam præordinatus est æternam. Nemo nemo id faciet, nisi præordinatus. Præordinatus erat Divus Bernardus, quia inferni semper memor fuit: dum clamaret ad IESVM: Ne permittas me damnari, quẽ tu de nihilo creasti. Præordinatus S. Augustinus, qui sic ora-*

orabat: Domine per sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, & per Sanctam Crucem & Mortem tuam, libera me à pœnis inferni, & perducere digneris, quô perduxisti latronem tecum crucifixũ. Præordinatus erat S. Philippus Nerius, qui solebat dicere: Qui non it ad infernũ vivus, periculũ subit, ne eat mortuus. Prædestinatus deniq; S. Chrysostomus, qui verbo & exemplo, hanc Omnibus Novissimorum memoriam instanter commendabat. Vnde fertur ipse imaginem pictam in muro sui cubiculi habuisse, solebatq; dicere: Nemo eorum qui gehennam ob oculos habent, in gehennam incidet (en signum Prædestinationis) nemo contemnentiũ gehennam effugiet. Episcopi, qui gregem verbo Dei pascere tenen-

tur, hoc à Consecratione accipere solent documentum in sua Consecratione: Annos æternos in mente habe: *quibus verbis commonentur, ut continuam æternitatis, vitæq; futuræ foveant memoriam, hocq; punctum omnes sibi commissos edoceant populos; ut illis præluxit S. Pachomius, qui longam exhortationem his terminavit verbis: Ante omnia præ oculis habeamus ultimum diem, & momentis singulis æternorum dolorum supplicia formidemus. Iam verò non commoveri ad virtutẽ, vel non amoveri à peccato Novissimorum commemoratione, aut lectione; signum esse reprobationis Ludovicus Granatensis asserebat: Si quis, ait, ad hæc ipsa quæ dicimus (nimirum de die judicij) torpet, & languet, nihilóq;*

ma-

magis afficitur, quàm si hæc omnia ad illum minimè pertinerent, vehementissimum hoc cæcitatis, obdurationis, & reprobationis argumentum est. Conc. 1. Domin. 2. Advent: *Cave igitur ne sis è cæcis. Nam ut scribit gemens S. Cyprianus* lib. 1. Epist. 3. *Illorum flenda & lamentanda conditio est, quos sic Diabolus excæcat, ut æterna Gehennæ supplicia non cogitent.* Ergo in omnibus operibus tuis, memorare Novissima tua, & in æternũ non peccabis. *Eccl:* 7.

Vltima si Vitæ mortalis fata resolvas:
Omni criminibus tempore liber eris.
Sæpius extremi si Iudicis ora resolvas:

Omni criminibus tempore liber
eris.
Sæpiùs Inferni pœnas ſi mente
revolvas:
Omni criminibus tempore liber
eris.
Deniq; cæleſtis ſpectes ſi gaudia
Regni:
Omni criminibus tempore liber
eris.



CAPUT I.

MORS

Sacerdotis terribilior.

STatutum est omnibus hominibus, proindeque omnibus Sacerdotibus semel mori. Inquit Apostolus *ad Heb.* 9. In hoc enim naturæ debito, erit sicut populus sic Sacerdos. *Isai.* 24. Mors, inquit Philosophus, omnium rerum est horribilis, sed Sacerdotum horribilior. Moriendum igitur Sacerdoti est, qualiscunquè sit, Mortis in eum sententia prolata est, sed quo tempore? quâ horâ? serò, an mediâ nocte? an galli cantu? an mane? *Marci* 13. non constat. Nihil certius Morte, nihil incertius eius horâ, in-

quit

quit *Origenes in Lib. 6. numer:* Pœna certa eſt, hora incerta, moriendum tamen eſt, idquè ſemel tantùm, ſi pluries, ſi bis, quod una vice deeſſet, suppleretur alterâ: ſed ſtatutum eſt, ſemel mori. Alia Dei ſtatuta violant multi: fortè tu quoquè aliquod ex ijs violâſti: ſed hoc implere debebis, cum ille volet. Interim ex illo mortis momento, ſalutis, vel damnationis pendet æternitas.

S. Auguſtinus Serm. 102. *de temp.* Solerter obſervabat vocabulum hoc *Mors*, ſuum ethymon à morſu derivare: à primo etenim Protoparentis noſtri morſu; Mors in orbem intravit, ac propterea inquit: *Mors à Morſu nomen accepit.* Sed eheu! hic morſus amariſſimus, quo arctiſſimum corporis & animæ vincu-

lum, adeò violentè disrumpitur, ut Rex ille Agag, inter extremam hanc luctam vociferari auditus sit: *Siccine separat amara Mors.* 1. *Regum* 15.

Petrus Blesensis, serm. 3. *de S. Nicolao*, introducens Ecclesiam Dei, filios suos, ne mortem timerent, exhortantem, introducit pariter & filios eidem hisce verbis respondentes. Quid est: quid dicis Mater? Nemo carnem suam odio habuit; etiam Christus horruit mori, Petrus ductus est ad Crucem nolens, Apostolus optat, si fieri potest supervestiri non spoliari. Quid ergo faciet Virgula campi, ubi concutitur Cedrus Libani! Omnino opus Mortis horrendum divortium. *teste S. Bernardo sermone.* 26. *in Cant.*

Hinc

Hinc S. Gregorius lib. 24. Moral. cap. 17. ait : Sæpè crescit pavor mortis in electis vicinâ retributione justitiæ, & urgente solutione carnis, quantò magis districtum Iudicium, jamjamque quasi tangitur, tantò vehementiùs formidatur. Et si ea quæ sciunt, nunquã prætermisisse meminerunt, formidant tamen illa quæ nesciunt; quia videlicet semetipsos dijudicare, & comprehendere omninò non possunt, atq; urgente exitu, subtiliori terrentur metu.

Isaiæ 38. Dum Ezechiæ Regi, Propheta jam adesse mortẽ nuntiaret, ad dispositionemque Domûs suæ exhotaretur, dicens: *Dispone domui tuæ quia morieris & non vives:* expavit, & totus confusus, convertit faciem

su-

ſuam ad parietem, & flevit Ezechias fletu magno. Hîc *S. Hieronymus* ſiſtit, ac pedem ſuæ cõtemplationis firmans, ſic ait: Certè juſtus erat Ezechias & corde perfecto. Iturus erat ad Dominum plorare non debuit, acſi diceret: Miror cauſam mœroris ac fletûs Sanctiſſimi hujus Regis: Deus ipſum per Prophetam ad nuptias æternæ invitat gloriæ, attamen plangit & flet, ſed quæ cauſa tanti mœroris? reſpondet Sanctus Doctor: Quæris rationem fletuum? si cogitaveris hominẽ, non miraberis cauſam doloris. Sãctus erat Ezechiel Rex, opera ejus ſancta, vita ejus ſine macula, coram omni erat populo, ſed hæc opera hominis non Angeli erant, fragilitati humanæ ſubjecta; poterant eſſe macu-

lata

lata, ex alio fine non ita recto patrata, ideò timet cognoscens se miserum & peccatis subjectum, Quòd si Ezechias inquantum homo & Rex adeò timuit mori, & Sacerdoti qui vitâ Angelus esse debet, mors non erit terribilior; O quám funestà! quám horrenda mors eorum, qui in Ecclesiasticis ordinibus vel muneribus constituti, infideliter vel persunctoriè se gesserunt; qui neglecto Dei cultu, & Ecclesiæ obsequio, vitijs se immerserunt, cupiditatibus obseqvuti sunt, & carnis curam fecerunt in desiderijs. Venient tunc in cogitatione peccatorum suorum timidi, & traducent illos ex adverso iniquitates ipsorum, & erũt decidentes sine honore, & in cõtumelia inter mortuos in perpetuum. *Sap.* 4.

At quæ tunc anguſtia, quis animi cruciatus, quis terror miſerum Sacerdotem invadit? cùm & præteritæ vitæ tam inutiliter, tam culpabiliter impenſæ recordatur, & mortis inſtantis acerbos dolores perſentit, & proximè futuri judicij exitum perhorreſcit. Nam *ut ait D. Auguſt: Tract.* 38. *in Ioan:* Sæpiſſimè antequam agat pœnitentiam, iuſto Dei judicio in peccato moritur, ut mors ſit vitæ ſceleratæ conſentanea, Dominus enim (*inquit Oleaſter in cap.* 23. *num.*) non cõſuevit dare mortem juſtorum, niſi juſtis; ſicut nequè mortem impiorum, niſi impijs.

Sanctus Bonaventura ſimilitudini inſiſtens everſioni Hieroſolimitanæ, ait: Dæmones animas circumdant in mundo, coangu-

ſtant

ſtant in extremo, proſternunt in inferno. Circumdant in tentatione, coanguſtant in expiratione, proſternunt in damnatione. *Dominicâ 9. poſt Pent.* Sub hoc inimico (*inquit S. Damianus ſerm. de S. Martino*) caſus frequens, & reſpiratio difficilis: de hoc rara, & nunquam ſecura victoria: huic voluntas ſemper iniqua, & fallendi principatus. Ideô ſanctiſſimi etiam viri in hora mortis illum timuerunt.

D. Bernardus. Morti jam vicinus, *Scribit ad Hugonem Bonæ Vallis Ep.* 310. Orate Salvatorem, ut tempeſtivum exitum non differat, ſed cuſtodiat. Curate munire votis, calcaneum nudum meritis, ut is qui inſidiatur, invenire non poſſit, ubi figat dentem, & vulnus infligat.

S.

S. Eligius Noviomensis Antistes Sanctissimus, inextremis positus sic oravit: Aperi mihi properanti januam vitæ, & Princeps tenebrarum non occurrat mihi, nec conturbent me potestates hujus aëris, sed clemens dextera tua protegat me, & potentia tua defendat me. *Surius Tom.* 5.

B. Philippus Benitius Fundator Religionis Servorũ B. MARIÆ Virginis, legitur, in agone mortis suæ, terribilem quandam habuisse visionem, in qua sibi se coram tribunali Dei præsentari videbatur, ubi dæmon leves defectus nonnullos ei improperabat, ut eum ad desperationem induceret. *Vita ejus.*

Joannes Thaulerus, Notabi-

lis perfectionis homo, Morti vicinus, cæpit gestus terribiles ac paventes edere, impatienter luctari, fremere, ac velle fugere nec posse; huc illuc manus jactare, oculos fædum intorquere, aspectu esse formidabili: ut vitæ ejus historia scribit. Quidam verò amicus hoc spectaculo perterritus in longinquam se contulit Regionem, tertia autem itineris sui nocte audivit vocem: *Ne metue; ego sum amicus tuus ante triduum mortuus;* ex qua Thaulerum agnoscens, *interrogavit ubi esset?* cui Thaulerus: *ita Iudex in me fieri decrevit, ut ad beatitudinem tantò expeditiùs transirem, quantò in morte difficiliùs pugnarem. Et reverà in eas me angustias cacodæmones adduxerunt tam subtilibus ac prævalidis,*

dis fallaciis impugnârunt, ut mihi viderer desperationi proximus.

Platus lib: 1. *c*. 31. Scribit de Cunone qui cùm quadraginta annis in sæculo, sæcularibus planè moribus vixiſſet, religioſam deinde diſciplinam ſecutus, triennio pòſt piè defunctus eſt. Quo tempore narravit Dæmon, qui energumenam obſidebat, ſe, & alios ex ſuis ad quinque millia, in morientis Cellam conveniſſe; ſed repulſi, ut aiebat, clamoribus validis tonſuratorum, *Religioſos appellabat*: adiecitq́; inſignem ſibi á DEO iniuriam factam, quòd cùm Cuno annis 40 ipſis Dæmonibus, DEO autem tribus duntaxat ſervîſſet, hanc tamen pædam ſuis unguibus ereptam, in cælum evolâſſe. Quin etiam, quod mirabile videri poſſit, de calcatrice ſerpen

pen

pentis infernalis Beatiſſima DEI Genitrice, refert *Vincentius Belluacenſis lib: 7. c. 70. ſpec: hiſt:* & ante ipſum alij complures, eam Filium rogâſſe ne videret in tranſitu ſuo ex hac vita, malos Spiritus; & prout petierat, impetrâſſe.

Quod ſi tot Sanctiſſimæ perſonæ hunc extremum Dæmonis conflictum uſquè adeò exhorruerunt, quid nobis miſeris ſtatuendum erit, quorum tota vita peccatum frequens, rara pænitentia, exilis iuſtitia eſt. Obſtupeſce ſuper cæcitate tot infelicium ſacerdotum, qui de iſtis nunquam cogitant; vide ne de illorum numero ſis, cùmque ſtatutum ſit ſemel mori, neque poſſis corrigere errorem ſemel male moriendo cõmiſſum; diſce bo-

ſtæ mortis induſtriam variam; à varijs, diſce etiam ab illis, qui malè obierunt ſupremum diem. *Ioannes Baptiſta Scortia,liq:* 2. c. 2 de Miſſa, meminit impuri cuiusdam ſacerdotis, qui à Bonæ Vallis Religioſis in familiari ſermone ſæpè admonitus, nihilo tamen melior, in morbum tandem incidit. Agone imminente, ſuccurre,aiebat,ad Cænobij Priorem ut Vocant, ſuccurre! deprecare citò Dominum; ut eripiar his leonibus, hiante ore,ac rictu in me irruentibus. Oravit Pater: impurus ille liberatus eſt: nequè tamen reſipuit. Nempè qui ad extrema differunt pænitentiam tum fiunt duriores. Vix elapſo horæ ſpatio (quod certè ad pænitentiam illi concesſerat bonus Deus)alia omnia & nihil minus,

quàm

quàm de resipiscendo cogitans, iterùm repentè in has voces erupit: Festina, adiuva, ora; si fortè ab hoc etiam igne, qui de cælo torrens inundans descendit, ut me comburat, eripi valeam. Et neque tunc de animæ salute ulla cogitatio. Tum ab alto quodam silentio sibi redditus ac eiulans, ha! ha! aiebat, ad iudicium æternum raptus sum! & heu! æterna morte damnatus sum; traditusquè horrendis tortoribus igne inextinguibili perpetuo cruciandus. Ecce ignita sartago, quam ad me frigendum succendunt. Cessa iam, cessa orare pro me, nullatenus exaudiendus. Patri, vitam, illi adeóq; pænitentiæ locum, adhuc esse dicenti, & dolorem inculcanti; Tu, ait ille infelix, tu putas

me.

me infanire. Non infanio, non. Et dum hæc loqueretur, inquit author, gutta illius ignei humoris de sartagine exiliens in manum eius, vidente Priore cutem & carnem, usq; ad interiora ossis consumpsit. Impurus verò æger, acri cum gemitu En! inquit indubia rei probatio; & reflexâ cervice, animam tradidit Spiritibus condemnatis. Mors peccatorum pessima. Si gutta inferni talis est, quid est Oceanus: Disce hic etiam castitati tuæ providere, mortis pulvere meditato.

In revelationibus S. *Brigittæ* de libidinoso quodam Sacerdote refertur, quòd cùm Sæpius, sed incassum, ad se emendandum monitus fuisset; acciderit, ut cùm diè quadam ad pascendum

eqvum in pratum suum concessisset, plura cælitùs delapsa fuerint fulmina, quæ ei percusso subitam intulerunt mortem, & quidem ut manifestum fieret supplicium, hoc ei in suæ impudicitiæ & libidinis pænam accidisse: toto corpore ab ignibus illæso manente, solæ arserunt & consumptæ sunt partes genitales. Lib: 2. c. 2.

S. Petrus Damiani l. 5. ep: 16. de Clerico dicto Zeuzolino scribit, qui, dum urbs flagraret incendio, in una domo cum pellice sua repertus utriquè simul igne consumpti.

Cuylcius Episcopus Buremund: in Speculo concubinarum scribit de parocho quodam gulæ & concubinatui dedito, qui cùm moneretur, ut resipisceret,

respondebat se de salute securum esse, nec habere opus, nisi quinque verbis: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Sed vanam fuisse spem, exitus probavit. Cùm enim quâdam vice è popina temulentus domum rediret, dæmonem in hirci specie in itinere obvium habuit, quem cum verbis & attactu mulceret, iratus hircus irruit in eum, & ingvinarias partes cornibus petens, lethalem ictum inflixit, quo vulnere in terram concidit, amisso mentis usu. Ad spectaculum inter multos accurrentes, fæmina muta non sine miraculo Pastorem allocuta: *Eloquere nunc quinque illa verba, quibus salutem tuam securam dicebas?* Ille verò statim è vivis est sublatus.

Ioannes Dominicus Ottonellus, in libro, nonnulla monita circa periculoſam converſationem continente, ſcribit anno 1628. Parochum quendam fuiſſe, qui cùm conſtanter concubinam aluiſſet, tandem gravi & periculoſo morbo oppreſſus eſt; ad quem cùm Notarius vocatus ad teſtamentum faciendum hortatus fuiſſet, nihil aliud, quàm has voces: *ah! iſtæ meretrices*; expreſſit, unde cùm re infecta abijſſet, iterum ſequenti manè eius concubina ad ipſum venit, eique cum inſolito tremore narravit, ſe â Parocho iſto paulò ante mortem vocatam, & tres ſellas, proximè ad lecti ſpondam collocare iuſſam eſſe, quo facto, cùm ipſa nonnihil ad latus ſeceſſiſſet, ipſum cum alijs, quos

tamen illa non viderat, collocutum, poſtea ad ipſam accedentem dixiſſe: *ibimus*; illâq; reſpondente, in villam ibimus, ſi valetudinem recuperaverimus, iterum ſubieciſſe; *ibimus non in villam, ſed ad infernum.* Et ſcias mecum tres ex orco dæmones hìc conſediſſe, qui decretoriam damnationis ſententiam denuntiârunt; quibus verbis cùm turbata exiviſſet, paulò poſt audita horrendâ vociferatione redijſſe in cubiculum, & Parochum mortuum inveniſſe, ſulphureum fætorem tam gravem exhalâſſe, ut pænè exanimis fuerit proſtrata.

Cracovienſis quidam Prælatus nobiliſſimo ex genere oriundus, cùm ad arcem quandam profectus, poſt cænam opiparè ſumptam remotis menſis, omnes præter

ter concubinam, cum qua multis annis libidinem ſuam expleverat, ex conclavi exiviſſe iuſſiſſet, inchoato noctis primo ſilentio, concubinâ ad ſatisfaciendum naturæ egreſſâ; à nonnullis viris tetris, nigris, proceris, & flammas vomentibus, cubiculum ingreſſis, tam crudeliter interemptus eſt, ut famuli qui ianuam nullâ vi reſerare poterant, tandem per feneſtram aſcendentes, eundem diu fruſtra quæſitum, tandem ſub lecto inſtar globi convolutum, ex toto ſangvinolentum, nigrum, informem, & abominandum, omnia oſſa confracta, humumque, lectum, & parietes, recenti cruore madidos & fædatos repererint. *Idem ex relatione Polon: 1642. facta.*

Ioannes Kokfort, Boſſovienſis

 Pa-

Parochus, poculis plùs æquo addictus, cùm die quâdam cum nobilibus duobus & propinquis à potu temulentus rediret, arripiens lagenam vino plenam, nobilem provocat, ut uno haustu illam ambo evacuarent; recusante verò altero, ego, inquit, sum Sacerdos & Pastor, tu verò nobilis & sæcularis, non audebis mihi de tantillo potu respondere? Nobilis ergo iratus, age, inquit & ebibe priùs, ego sequar. Dum ergo lagenam ferme evacuavit Sacerdos, retrorsùm cecidit, quasi mortuus, & statim in lectum delatus, crepuit medius, ac die sequenti extinctus est. *Oliverius in relat:*

Anno 1550. Magnus pro pulpitis & Cathedris, tum Theologus, tum Ecclesiastes, adijt occa-

sionem

ſionem obſcænam; laxavit fræna carnis licentiæ & ſceleri proximus, viſo horrendo Moloſſo, perpavefactus quidem eſt, tamen contempto monſtro, in lubricum ſcelus ruit. Sed ſpectrum illud ipſo proſtibulo id ſpectante, ſceleratum illum è fœdis reæ fœminæ amplexibus avulſum, atq; abreptum mordicûs, & morſu, & ungve humi proſternit: tanto quanto poteſt dentium ac pedum niſu, in ſupinum deiecti pectus graſſatur, perfodit, ſcrutatur, dilacerat, ipſumq; cor de ſede ſua avulſum, ac divulſum in partes, devorat. Vidit hæc tremens ſcortum cadaveris lacerati, & ſimilia exſpectabat. Sed lupam illam tragediæ nuntiam voluit Deus ut reſipiſceret. Ergo manè anhela ad Sacramentum pænitentiæ advo-
 lat

lat; rem enarrat. Adijt locum is, qui ſceleratum ſæpe, ſed nullo exitu monuerat è cœnobio Sacerdos; & funeſtiſſimum Divinæ vindictæ theatrum vidit: hominem agnovit: pectus horridè ſine corde hians introſpexit. *Hautinus de Euchariſt: num*: 492.

Ex Antiſtitis in Gallobelgica hæc narrantis ore conſtat, id quod ante annos non multos contigit, & eſt: Sacerdos in pago, ſeu curio, ancillæ turpiter familiaris, paulò poſtquam illa è ſacrilego peperiſſet, Sacramentis expiatus obierat diem. Adhuc in lecto erat cadaver, cùm adrepens horrendus bufo, ſuper ejus cor conſedit, cum timore adſtantium. Compertum eſt, quòd poſt obitum ab eo pænitentiæ Sacramentum, ancilla ſpurium ad eum

at-

attulerit. Cor obscænum dæmonum bufonum, deliciæ. Idem ib:

Ioannes Persyn Religiosi Ordinis desertor, fertur: Anno 1616. Duaci repertus in suo cubiculo trucidatus, & extractum cor è visceribus manu tenens. *Pater Nadasi.*

S. Elphego Cantuariæ Archiepiscopo spectante, unum quempiam, quem in asceterio habebat, hominem corporis & gulæ commodis apprimè addictum, tres dæmones noctu taureis & ignitis serpentibus cecidêre, ac illi misericordiam imploranti respondêre: *Non cessamus, non obedimus tibi, quia non obedivisti Deo tuo.* Ita illi inter flagra tristissimam animam extorsêre. *In vita ejus* 19. *Aprilis.*

Moriebatur in Anglia vir opi-

nione suâ quidem religiosus, at lingvâ non item, adeóq; cujus vana fuerat religio. Audax in mores aliorum acerbiùs, nec leviter perstringendos, famamq; traducendam illi erat lingva & licenter dicax. Monebatur, ut vitâ præteritâ expiatâ, futuræ vitæ per exomologesim consuleret. sed ille sine ullis ambagibus desperanter: *non faciam*, inquit: Urgebant illi; eccur id nollet, quod in æternitatis limine iacenti, adeò è re fore sat sciret. *Quia non possum*, ait æger. Adhibebantur apta supremo illi tempori argumenta, at ille exertam horrendùm lingvam digito pulsans: *Ista inquit, lingva pessima me damnavit*, dixit; & intumescente adeò, ut redire in os non posset, reâ lingvâ infelix iacuit, & funestam animam

mam eiecit, lingvâ post mortem etiam extra os exporrectâ, & tetrum in modum tumidâ relictâ. *Kæarnaus Dominic:* 2. *Advent: num:* 21. *è Veter: Author:*

D. Bonaventura Præcept: 5. *refert* idiotam Eremitam illusum à dæmone, qui ei svasit, ut illud peccatum eorum, in quorum manibus iniquitates sunt, peccatum Onan morte repentinâ percussi, *Gen:* 38 (quo inquinatos, molles appellat Apostolus) non putaret esse peccatum. Persvasit, & ille in vitio illo vivebat sordidus; ac in eo volutabatur ut porcus, licèt asperam vitam duceret. Morientis animam rapuit idem consultor dæmon, miratus est alius Eremita hominem vitæ adeò austeræ fuisse damnatum: sed respondit Angelus; eum ob voluntariam il-

Jam ac Deo deteſtatam fœditatem fuiſſe damnatum.

Nebridius Canonicus Regularis S. Auguſt: in ſuo Antiquario Epiſt: 86. *ſcribit.* De Franciſco Burgundo ex Ordine Capuccinorum, cujus deſperatæ mortis plures fuêre Mauriani in Sabaudia Cænobij Religioſi ſpectatores. Ajebat is in morte ſe ſuperioris munus ambiviſſe, atq; ad illud per hypocriſim adrepſiſſe; ut variâ hoſpitum occaſione, lautiùs gulam ſuam haberet. Idcircò ajebat vitam ſuam omnem fuiſſe ambitionem, gulam, hypocriſim: ſe fuiſſe Judam, eſſe damnatum. Deflebat ſuos bolos, & honores; & abiectis è manica cereo Agno Dei, roſario, ac regulis ad ſingula exclamavit: *Damnatus ſum! in æternum! in æternum!* Et adhuc

al-

altiùs gemens, ejulans, exclamans dixit: *O in æternum!* Et infelici morte horrendam æternitatis suæ domum ingressus est, mox extinctus.

In Flandria tres impuri ganeones, cum scortis suis altum stertentes, sub noctem effractis portis, viderunt cacodæmonem habitu venatorio intrantem, & cum eo duos parvos cocos. Unus eorum lecto extractus, veru infigitur, & luculento igne extructo, spectantibus socijs probè assatur, & ne visum inanem putes, manè collegam suum reperêre omnino assatum, scio locum & ordinem, *inquit Delrius disquisit: Magic: l.* 3. *q.* 7. *sec:* 7. Sed utrumq; silentio involvo.

S. Bonaventura in Vita S. Francisci c. 12. De Canonico quodam

dam commemorat luxurioſo, qui infirmus ſanitati à S. Franciſco reſtitutus & monitus, ne ad vomitum rediret: ille verò monitorem contemnens, & iterum peccans, cùm in ædibus cujusdam Canonici cænaret, de repentè totâ domus ſtructurâ corruente, ſolus è convivis eâ ruinâ tactus, oppreſſus, & ſepultus eſt.

Fuit & alter Canonicus juvenis, qui in juventute à Magiſtro quodam ſuo peccatum mollitiei edoctus, quondam poſt cænam cum conſangvineis ſumptam in lectum conceſſit, paulò poſt horrendùm clamare & auxilium implorare incipiens, cùm ad confeſſionem avocato Decano, & alijs Canonicis excitaretur, terribilibus oculis Decanum aſpexit, dixitq; *Væ! Væ illi! qui ſeduxit*

me

me! ad quid Divinum adjutorium invocabo! ecce iam video patulum infernum, præsentes dæmones ad rapiendum me avidè inbiantes. Et clausis oculis ab ijs, qui meliora svadebant faciem avertens, cum duris clamoribus animam exhalavit. *Ita Cantipratanus scribit l. 2. Apum c. 30.*

Idem Author l. 1. c. 19. & sequenti, aliquot exempla refert his verbis: vidi ego, inquit: in Ecclesia Parisiensi quatuor Archidiaconos sic defungi. Primus eorum de equo phalerato cecidit, & fractâ cervice exspiravit. *Secundus* manè in Cathedra sedens mortuus est repertus. *Tertius* in Choro stans, cùm ad Missam elevatio SS. Corporis Christi fieret, cecidit resupinus, & subtractâ loquelâ cum sensu, quasi brutum animal

tertiâ die sine Sacramentis defunctus est. *Quartus* Confessionem Sacramentaq; recusans, mortuus est, & extra cæmeterium sepultus.

Non omnino improbatæ vitæ erat quidam Pappulus *teste Gregorio Turonensi, Hist: Franc: l. 5. c. 5.* quem successorem acceperat. *B. Tetricus Episcopus Lingonensis*: cæterùm cùm degeneraret à Majoribus suis, & anteactâ vivendi formâ, deletus est de libro vitæ, neq; sine prodigio: Anno enim octavo Episcopatûs sui cùm Diæceses & villas Ecclesiæ circumiret, quâdam nocte dormienti illi apparuit *B. Tetricus* vultu minaci, cui ita. *Quid* tu, inquit, *hic Pappule! Vt quid sedem meam polluis? Vt quid Ecclesiam pervadis? Vt quid oves mihi creditas dispergis? Cede loco, relin-*

que

que sedem, abscede longiùs à Regione. Et hæc dicens, virgam quam habebat in manu, pectori ejus cum ictu valido impulit. In quo ille evigilans, dum cogitat quid hoc esset, fixè in loco illo defigitur, ac dolore maximo cruciatur, abhorret cibum potumq; & tertiâ die cùm sangvinem ore projiceret, expirat.

Trevirensis Frontonius in ipsa cui cum scorto suo assidebat mensa, ab Angelo interfectus est, ne sanctum Episcopi nomen scelerato scandalo pergeret inquinare *P. Nadasi in Anno Angelic:*

De Zawisza Cracoviensi Episcopo in Annalibus Ecclesiasticis Anno 1382. *apud Raynaldum legitur*, quòd dum in quadam villa, seu prædio suo, cuidam Virgini loci illius vim inferre conaretur,

& ejus

& ejus pudicitiam contemeraret, confestim cecidit mortuus, cumque cadaver illius cum solemni pompa ad Ecclesiam Cathedralem sub noctem sepeliendum deferretur, funestus eventus sequens ibidem accidit. Ferunt enim auditos strepitus, & hinnitus equorum discurrentium, dæmonumq; voces vociferantium: *Proficiscamur meretricatum.*

Apud Cerdam de excellentium Spirituum c. 21. *n.* 16. *è Ximenio & Vasconcello* refertur Angelus in Simoniacum Coloniensem Archiepiscopum, cæleste fulmen torsisse, quo ille in sede Pontificia ipso consecrationis suæ die spectantibus omnibus absumptus conflagravit.

Ibidem Raynerius Episcopus Argentinæ, vir in egenos durissimus

mus, ab Angelo ſciſſus eſt medius. Alter immiſericors & crudelis Epiſcopus *Moguntinus Hatto* nomine, à muribus conſumptus fuit, de quo fuſiùs poſtea dicetur.

Anno 1066. *Reginberus Minenſis Epiſcopus*, dum ſuſcepto Epiſcopatu Goslaricam veniſſet, poſt refectionem in cubiculum, ubi theſauros ſuos, quorum nimis amator erat, nullo conſcio infoderat, quaſi paululùm requieſcere volens, ſeſe incluſit. Cùmq; jam die vergente in veſperam, præter modum conſvetudinemq; ſuam ſomno indulgere videretur, rem inſolitam mirantes cubicularij, pulſare oſtium cæperunt, ſed nec pulſantibus, nec vociferantibus ullum dabatur reſponſum. Tandem effractis foribus irrumpentes, invenerunt eum fractis

cer-

cervicibus, colore tetro exanimem, ipsis thesauris suis mirabilem in modum incumbentem. *Baronius ad Annum* 1066.

Affine huic est, quod de quodam Diæcesis Cantuariensis Sacerdote scribit *Abrahamus Bzowius ad an*; 1278. Hic cùm periculosè ægrotaret, Franciscanos aliquot fratres quos de salute animæ suæ consuleret, accersivit: qui cùm properè accessissent, ille tempus extrahens; quoniam inquit de itinere fatigati estis, reficite paululùm, ego verò paulò post vos evocabo. Dimissis interim omnibus è cubiculo, præterquam puerulo quodam, eundem ad se accersens, aperi, ait, hanc arcam ac defer mihi argenteum discum, quem in ea reperies. Erat autem totus auro & argento oppletus:

quem

quem acceptum & in ſinu poſitum fixo continuatoq; obtutu, magnaq; cum voluptate intuens, acceptos nummos in os demittere cæpit. Ibi puer motum mente exiſtimans Sacerdotem, citato curſu è ſolario, alios famulos advocaturus deſcendit: qui cùm in continenti adveniſſent, repererunt hominem iam mortuum, cadaverq; illius prorſus nudum, humi proiectum, nummisq; quaſi undequaq; contectum, quod ſpectaculum ingentem terrorem omnibus ſpectantibus incuſſit, & ad deteſtationem avaritiæ induxit. *Quàm verè dixit S. Auguſtinus:* Non poteſt bene mori, qui malè vixerit, & vix bene moritur, qui malè vixit.

Per mortem enim quæ eſt porta æternitatis; ibit homo & quili-

bet Sacerdos in domum æternitatis suæ, quam ipse sibi ædificat in vita, bonis malisvè operibus velut lapidibus. In morte Deum amantis extingvetur ignis inferni, ut illum non possit urere vel terrere. At in morte impij accendetur perpetuus ignis inferni. *Benedictus XII.* Definimus, inquit, quòd secundùm ordinationem Dei communem, animæ decedentium in peccato mortali, mox post mortem suam, ad inferna descendunt, ubi pænis infernalibus cruciantur: & quòd nihilominùs in die iudicij omnes homines ante Tribunal Christi cum suis corporibus comparebunt, reddituri rationem.

Quocirca sanctè monet S. Clemens Papa Concil: tom: 1. ep: 4. Ut saluti nostræ invigilemus valdè

de seriò ac diligenter. Potest fieri, ait ut multi temporis negligentiam, brevis & assidua reparet diligentia. Incertum namq; est uniuscujusq; tempus vitæ. Et ideò festinandum est ad salutem, ne fortè cunctantem mors repentina præveniat. Probatus ille quidem est, (*ait S. Climacus grad:* 5) qui mortem diebus singulis exspectat: Sed ille sanè Sanctus, qui hanc horis singulis desiderat. Memoria mortis est quotidiana mors.

S. Augustinus cùm discessum è vita sibi instare intelligeret. Psalmos Davidicos, qui ad pænitentiam pertinent in conspectu positos, profusis lachrymis legebat; solebat autem dicere: *Neminem etsi nullius sceleris sibi conscius esset, committere debere, ut sine pænitentia migraret è vita.* Ergo

age quod *S. Isidorus de contempt: mundi.* Ingemisce quò vadis, & contremisce, cor tuum quotidie discute, & examina. Culpam ibi emenda, ubi nascitur, ita vivas, ut diem agas quotidie ultimum. *Inquit B. Esaias Abbas.*

Continenter itaq; hoc *disce mori* quoad hic vivimus, practicemus, illudq́, *Richardi de Marisco Episcopi Dunelmensis* Epitaphium nostris obverſetur animis.

Culmina qui cupi- Est ſedata ſi- Qui populos Regi- Quod mors immi Vobis præpoſi- Quod ſum vos eri-	TIS.
Laudes pompasq; ſiti- Si me penſare veli- Memores ſuper õnia ſi- Nõ parcit honore poti- Similis fuerã bene ſci- Ad me currendo veni	TIS.

CAPUT II.

IUDICIUM
Sacerdotis strictius.

OMnes nos manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisq; propria corporis prout gessit; sive bonum, sive malum, *inquit S. Paulus 2. Cor: 5.* Omnes oportet manifestari, nullus excipitur: proindeq; eodem momento, quo ultimum Spiritum emiserit Sacerdos, oportet illum manifestari ante Tribunal Christi, ibiq; omnia ejus etiam occultissima patefieri, discuti, in iudicium adduci, audiet tremendam illam Iudicis vocem: *Redde rationem villicationis tuæ. Lucæ* 16. Per hunc villicum vocatum ad rationes reddendas decem milli-

um talentorum, *Origenes* Sacerdotem & quemvis Ecclesiasticum intelligit, idq́; ex textu *Ezechielis* 9. deducit. In quo Deus præcipit dicens: *A Sanctuario meo incipite*, id est, à Sacerdotibus. Deinde ad hujus debiti immensam gravitatem descendit dicens: Qui forsitan tot talenta perdidit, quot perdidit homines, quælibet enim anima thesaurus Dei est. Redde ergo rationem Sacerdotij tui, ministerij tui, talentorum tuorum. *Omni enim cui multum datum est, multum quæretur ab eo. Luc:* 12. In quem locum *Venerab: Beda ait*: Multum commendatur ei, cui cum sua salute Dominici quoq́; gregis pascendi cura committitur: *Vnde Titus Episcopus Bostrensis in eundem locum scribens*, hæc inquit clarè in-

dicant

dicant Doctorum Pastorumq; iudicium, cæterorum non parùm graviùs & periculosiùs fore. Heu! (*aiebat Iob, & Sacerdos quoq; longè potiori iure dicere debet*) quid faciam? cùm surrexerit ad iudicandum Dominus, & cùm interrogaverit, quid respondebo illi? *Iob* 31. *S. Gregorius illa verba* 1. *Reg*: 3. *Puer autem Samuel ministrabat coram Domino Heli*, exponens: Ecclesiasticos monet, ut memores sint, quòd tametsi à Deo delegati sint iudices in terra (unde Ecclesia de Apostolis canit: *Vos sæculorum Iudices*) rigorosissimo tamen æterni Iudicis examini & judicio sint reservandi. Electus judex, subditorum judicium S. Ecclesiæ Rectoribus tribuit: sed eosdem Rectores suo examini discutiendos

reſervavit: hoc autem ipſum Rectoribus valde timendum eſt, quòd Dei ſervantur examini, quia tantò ſubtiliores rationes vitæ & doctrinæ ſuæ parare debent, quantò ſapientior eſt iudex, quem ſuſtinent.

Hinc S. Auguſtinus l. 50. *Hom*: 7. *ait*: Si diligenter attenditis fratres chariſſimi, omnes Sacerdotes Domini, non ſolùm Epiſcopos, ſed etiam Presbyteros & Miniſtros Eccleſiarum in grandi periculo eſſe cognoſcitis, ſi enim pro ſe unusquisq; vix poterit rationem reddere in die iudicij, quid de Sacerdotibus futurum eſt, à quibus ſunt omnium animæ requirendæ.

Quid de illis, de quibus *S. Bernardus ad Henricum Senonenſem ſcribit.* Curritur in Clero paſ-

paſſim ab omni ætate, & ordine, à doctis pariter & indoctis ad Eccleſiarum curas, tanquam ſine curis iam quisq; victurus ſit, cùm ad curas pervenerit.

Quid de te ô *Paſtor, & Idolum*, qui ſciens neminem poſſe ſalvari, nec abſolutionis capacem, qui neceſſaria ſcitu de neceſſitate medij, etiamſi inculpabiliter ignoret, tamen tot rudes tuæ curæ commiſſos hæc docere neglexiſti, & nec ante diſpoſitos, nec inſtructos toties abſolviſti, familiari ſtylo catechizare, ad mores & captum populi prædicare Evangelium erubuiſti, quaſi nil ad te pertineret illud Chriſti, *paſce Oves, paſce Agnos meos*.

Quid reſpondebis miſer in die Iudicij de tot animabus, quæ tuâ negligentiâ abſq; Sacramentis ex

hac vita migrârunt, nonne illas iustus Iudex de manu tua requiret? Si reddenda est ratio de his, quæ quisq; gessit in corpore suo, heu quid fiet de his! quæ quisq; gessit in Corpore Christi? *S. Bernardus serm: ad Clerum.*

Locum illum Luc: 21. *Erunt signa in Sole, & Luna, & stellis, D. Aug: ep: 50. ad Hesich: Beda, Primasius, alijq; in sensu mystico & morali explicantes, dicunt:* per talia signa diem iudicij præcedentia intelligendum esse Ecclesiam, ejusdemq; statum, qui rigidissimè à Supremo Iudice examinabitur. Sol etenim, qui est veluti universalis mundi Prælatus, & Luna, quæ prædominatur nocti, ex quo ambò dicuntur Luminaria magna, erunt prima quasi obiecta iræ & furoris Supremi Iudi-

cis

cis; nam Sol convertetur in tenebras, & Luna in ſangvinem, ad hoc, ut oſtendat; quàm præ cæteris infelix erit ſtatus futurus illorum, qui adinſtar ſolis & lunæ in hoc ſæculo fuerunt exaltati, & dotati dignitatibus, prælaturis, divitijs, tantisq́; donis abuſi fuerunt, ac propterea primi omnium, & cum majori rigore iudicabuntur, quàm cæteri. *Potentes enim potenter tormenta patientur Sap: 6.* Et omnibus prædicat his Spiritus Sanctus, dicens: *Horrende & citò apparebit vobis, quoniam judicium duriſſimum his, qui præſunt, fiet.* In quem locum ſcribens *Titelmanus in Allegor:* O! quàm trepidi inquit, venient Prælati ad Divinum iudicium, quàm terribile illud capitulum erit, quòd ſemel & nihil deinceps

ſuſceperit corrigendum. Neq́; hoc alicui fiat mirum, nam iudicium & pœna correſpondere debent vitijs & peccatis. Quod declarat *Hugo Cardinalis* Quatuor enim inquit ſunt, quæ peccatum aggravant, & pondus ejus faciunt, ut immenſum creſcat. Qualitas ſcilicet, Frequentia, Diuturnitas, & Impœnitentia. Quæ conditiones aut in toto, aut in parte majori, potiſſimum in Prælatis locum inveniunt. Unde bene dicebat. *Altbardus de ſupplicio vel mercede Præſulum.* Sicut in præſenti non ſunt Præſules ſicut cæteri hominum; ſic non erunt ut cæteri in futuro: ut hìc non ſunt in gradu alijs æquales, ſic & alijs tunc erunt, aut ſuperiores in gloria, aut inferiores in contumelia, recepturi ſiquidem ſunt dupli-

cem

cem Coronam, aut duplicem pœnam. *Dionyſius Carthus*: *ſuper illa verba: A Sanctuario meo incipite Eccl*: 9. Ea hunc ſenſum habere dicit. Primò occidite Miniſtros Templi, qui alijs peccati cauſa fuerunt, iudicium nempè graviſſimum his qui præſunt, fiet, & quò altior gradus, eò altior caſus. Quamvis autem loquatur de Prælatis; tamen ſeveritas & ratio iudicij etiam convenit Sacerdotibus.

Conſidera itaq; ô Sacerdos! quàm exacta, quàm rigida futura ſit illa diſcuſſio, ibi enim iudicium tibi ſubeundum erit de omnibus factis, dictis, cogitatis: ibi omnia peccata tua etiam quæ videntur leviſſima in Juſtitiæ Divinæ bilance expendentur: ibi non modò de proprijs peccatis

reddenda erit ratio, ſed etiam de peccatis aliorum, quibus verbo & exemplo prodeſſe debebas: ibi à te inquiretur, quem uſum feceris bonorum omnium naturæ & gratiæ, quæ tibi conceſſa ſunt, ad quid impenderis corporis tui membra & organa, animæ tuæ facultates & quæcunq́; talenta tibi concredita; ibi iudicabuntur omnes juſtitiæ tuæ *Pſal:* 74. id eſt omnes actus religionis, charitatis, & aliarum virtutum: item Orationes, officia Divina, ſacrificia oblata: ibi ad ſtateram Sanctuarij expendentur omnia à te facta vel omiſſa in diſpenſatione Divinorum myſteriorum in adminiſtratione Sacramentorum, in prædicatione verbi Divini. Deniq́; cuncta Deus adducet in iudicium, & cordis tui abditiſſima quæq́;

ſcru-

ſcrutabitur in lucernis. *Heu ecce venit, & quis poterit cogitare diem adventûs ejus? & quis ſtabit ad videndum eum? ipſe enim quaſi ignis conſtans. Malach: 3.*

Quapropter *D. Auguſtinus in Enchirid: monet*: Fratres, inquit, pertimeſcite diem judicij, quoniam in die ſuperiùs erit Iudex iratus, inferiùs chaos horrendum, á dextris peccata accuſantia, à ſiniſtris infinita dæmonia, interiùs conſcientia urgens, exteriùs mundus exardens, & quò fugies ô peccator! latere non erit poſſibile, apparere intolerabile, quid ergo facies ô miſer! tu te ſtatues contra faciem tuam, tu te facies eſſe teſtem, teq́; judicem tui, tu clamabis adverſùm te, tuq́; proferes ſententiam tuam contra te, & quid dices ô miſer?

David vir secundum cor Dei, qui adimplevit omnes voluntates ejus, timens ac tremens loquitur: *Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tua fugiam? Non intres in iudicium cum servo tuo. Psal:* 142. Nec immeritò, inquit *S. Gregorius l.* 24. *Moral: c.* 7. Cujuslibet anima terretur, quando post pusillum hoc invenit, quod æternum mutare non possit. Quis enim vitam nostrûm præcedentium Patrum valeat vel superare vel assequi? & tamen David dicit: *Ne intres in iudicium cum servo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Quid ergo facient tabulæ, si tremunt columnæ? aut quomodo virgulta immobilia stabunt, si hujus pavoris turbine etiam cedri quatiuntur?

Talis Columna, talis Cedrus fu-

fuit *S. Hieronymus*, & tamen de ſe teſtatur: quoties diem illum conſidero, toto corpore contremiſco: ſive enim comedo, ſive bibo, ſive aliud quid facio, ſemper mihi videtur terribilis illa tuba in auribus meis inſonare: *Surgite mortui, venite ad iudicium. In c. 25. Matt:*

Talis Columna magnus *Auguſtinus*, ejus tamen hæ doloris & tremoris plenæ voces ſunt: Væ mihi miſero cùm veniet dies iudicij, & aperti fuerint libri conſcientiarum, cùm dicetur de me. *Ecce homo, & opera ejus. Medit:* c. 39.

Prodigium ſanctitatis *D. Bernardum audiamus*. Væ mihi miſero! inquit, cùm venerit dies illa iudicij, & aperti fuerint libri, in quibus omnes mei actus & cogita-

gitationes Domino præſentandæ recitabuntur. Tunc demiſſo capite præ confuſione malæ conſcientiæ in iudicio coram Domino ſtabo trepidus & anxius, utpote commemorans ſcelerum commiſſa meorum; cùm ſubductis è medio omnibus hoc inveniet, quod in perpetuum mutari non poterit. *Medit: c. 2.*

De S. Cypriano Martyre legitur, quòd dum iret ad locum ſupplicij, & lictor iam eſſet eundem ſecuri percuſſurus, ſummoperè timuerit judicium Divinum, quare dicebat: Væ mihi cùm venerit judicium tuum! cui monti dicam: cadè ſuper me, & cui colli operi me? Et tamen mortem hanc patiebatur propter amorem Christi, eratq; quaſi ſecurus de Cæleſti Beatitudine.

B. Lau-

B. Laurentius Iustinianus, qui (uti legitur in vita ejus,) continuò ferè lachrymabatur, magnoq́; Dei pollebat spiritu, discurrendo cum suis amicis, dicere solebat: *Quid agam fratres, quid agam, cùm ad Iudicem ducar?*

S. Hubertus ad extrema deductus dicebat: Mihi non mediocris est angor reminiscenti, quanta perfectio debeat esse ministerij mihi injuncti: & è contra, quàm contemptibilis vitæ meæ inofficiosa correctio. Ecce Iudicis mei iam considero à nuptijs reditum, cùm mihi desint lampades bonorum operum perfectione repletæ, & charitatis luce irradiatæ, quibus ejus valeam occurrere adventui. En rationem positurus de talentis redit, mihiq́; timeo dici, quod servus negligens audivit:

Red-

Redde rationem villicationis tuæ: Serve piger nonnè oportuit te pecuniam meam committere nummularijs? ut ego veniens cum usuris recepissem eam? Gregis mei te posui pastórem, & lactis eorum ubertate famem, lanarumq́; tegmine repellere consvevisti algorem. Ergo necesse est eorum præsentes salvationem, quorum te præposui Præsulem. *Surius in vita ejus.*

*S. Ceadda Marciorum in Anglia Episcopus,(teste Ven: Beda l. 4. hist: Angli: c. 4.)*quoties tonaret, aut fulguraret, aut vehementior procella ingrueret, in terram sese prosternebat, & horrorem Divini Iudicij, & formidandæ illius sententiæ damnatorum: *Ite maledicti*, pensitabat.

S. Attala Abbas centum quadra-

dra-

draginta ante mortem diebus, ut morti ſe accingeret, a Deo monitus, in Crucis amplexu de tremendo Dei iudicio anxius tremensq́; ac lachrymando ſingultiens, atq́; veniam pro peccatis petens, Cælos patentes videbat, ingreſſusq́; eſt. *P. Nadaſi.*

B. Agathon cùm tunc etiam trepidaret, & rogarent diſcipuli cauſam, cùm ſcirent eum ſanctè vixiſſe: *Quia*, inquit, *ô filij! alia ſunt Dei, alia hominum iudicia.*

Arſenius tanto timore correptus fuit, ut diſcipuli teſtes ſanctitatis ejus dicerent: *Et tu Pater trepidas?* At ille: *Non eſt novus hic timor ô filij! quamdiu vixi, hunc diem timui.*

Elias Abbas ſolebat dicere: Tria ſemper cum timore cogito. Egreſſum animæ de corpore, occur-

cursum ad Deum, & sententiam Iudicis. *In Vitis Patrum.*

Sophronius memorat Abbatem Georgium teporem mortalium deplorantem; & mortis ac extremi iudicij memorem ad nostram socordiam excutiendam. Væ nobis! (*inquiebat flens Georgius.*) Væ! qui nullam habemus compunctionem, sed in negligentia vivimus; cùm ira Dei comprehendat nos, & in trutina simus, ut iudicemur: *Prat: Spirit: c. 50.*

B. Albertus Magnus affert illam S. Hieronymi tubam ita clangentem: *Quoties diem iudicij cogito, toto corpore contremisco.* Tum exclamat B. Albertus: *Quid igitur nos miseri acturi sumus, ubi tanti viri trepidant.*

Nebridius meminit ad Iosephum de Leonissa Capucinum in-

ingressum esse quempiam defunctum è fratribus; ac ducto alto suspirio dixisse: O Ioseph! si quàm severa omnium quæ fiunt à Deo in morte, ratio exigatur, tibi perspectum foret? Et iterum cum suspirio altiore: O Ioseph! si quàm difficilis ad salutem sit aditus, planè intelligeres? & sermone non expleto evanuit. *In Antiquario Epi:* 117.

Refert Cantipratanus l. Apum c. 2. *par:* 2. Quidam Sacerdos per multos annos malè regebat sibi subditos, nec respondebat vocationi suæ: tandem morbo correptus decubuit, & apparuit ei S. Petrus severo & minaci vultu exhibens libellum, in quo erat scriptum illud *Ezechiel:* 34. *Mortificas animas quæ non moriuntur, & vivificas quæ non vivunt.* Co-

ge-

gebat autem eum legere, ipſe verò & hærebat, & horrebat, & à tam duro decreto averſabatur conſpectum; ſed cùm Apoſtoli præcepto cogitur, legere gloſſam quæ in margine ſic habebat. *Quando reduces animas de inferno, quas tuo deſtitutas exemplo, æterno demerſiſti ſupplicio?* Cùm præ horrore reſpondere non poſſet, diſparet viſio, tandem conſilio viri cujusdam ſancti diſſolvit vincula omnia & ſæculo valedicens, in Monaſterio S. Bernardi piè finivit.

Pariſijs in Cænobijs S. Franciſci Aſiſiatis. Religioſus tyro in lethali morbo ad extrema perductus eſt, cumq; iam mortis lucta inſtaret, æger horrendum inclamans: *Me miſerum* inquit, *quantò ſatiùs fuiſſet nunquam naſci, quàm*

ita

ita mori! paulò poſt: *Libram obſecro*, inquit, *fideliter tracta*. Mox & illud adjunxit. *Appone aliquid de D. IESV tormentis & cruciatibus.* Somnia hæc & ægrotantis deliria videbantur, ſed ubi ad ſe rediјt, retulit, quàm exactas Deus rationes poſceret de occultis etiam cogitationibus, de otioſis verbis, deq; minutiſſimis quibusvis noxis. *Chronica S. Franciſci par:* 3. *l.* 4. *c.* 53.

Infelicior erat Religioſus ille in ordine ſancto non ſanctus, anno 1612. deſperanter decedens, uti refert de *Boverio Nebridius Canon: Regul: S. Auguſt: ep:* 117. Hic, ut in vita nomen ſibi conciliaret inter ſuos, maximè ſuperiores, multam probitatem ſimulavit. Vacabat nocturnis precibus ſic, ut ad Matutinum etiam laſſus,

à via

à via ſurgeret, cùm eſſet illi licentia dormiendi. Quibus de cauſis non ſemel ad dignitatem & officia pervenit, ad quæ intùs unicè aſpirabat. Æger monitu ſuorum quaſi ſacrâ confeſſione mentem expiaturus, Patrem ſibi præ alijs familiarem accerſivit, & dixit: *Cùm de ſalute mea ſit actum nolo confiteri; obſecro te tamen, ut fratribus interrogantibus dicas me eſſe confeſſum*: Cui Pater; quid ita? an times mihi aperire conſcientiam? & ægrotus: *Quid opus eſt confiteri, cùm de ſalute meæ actum ſit animæ.* Ad quod Pater multis eum hortari: ut ſpem poneret in Deum clementem, benignum, & miſericordem: fontem gratiæ fluere omni viventi, & alia. Sed æger ad omnia ſurdus & induratus. *Fruſtra*, ait, *iuſto Dei iudicio* con-

condemnatus sum. Etenim tot iam annis internis deditus vitijs, inanem gessi speciem probitatis: Nec unquam verè confessus sum, hinc iram Dei in me concitavi sic, ut nec possim confiteri, nec si confiterer, acceptum Deo esset. (Hem delirum errorem) simulq́; lingvam morsu in frusta dissecuit, horrendumq́; clamavit: *O lingva maledicta! cui semper grave erat aperire mea crimina, justam proinde nunc Dei vindictam experire dissecta in partes.* Quibus dictis frustula lingvæ cum sangvine exspuit, atq́; inter absonos clamores animam ejecit.

Arnoldus Cathius è Soc: IESV Româ in Belgium redux, scripto testatum reliquit, ex fide digna relatione habuisse se, in Italia juvenes duos aliquando nomen

So-

Societati dediſſe, quorum unus in vocatione perſtitit, alter ſæculum ejusq; mores ac ſcelera repetijt. Morbo hic tandem lethali corripitur: cum fortè urbe egreſſo Sacerdoti, eidem illi qui ægro vocationis frater fuerat ſocius, acclamat muliercula, ut in domum ſuam deſcendat, priùsquam moriatur filius ejus. Accurrit ad miſericordiæ opus lubenti animo Pater, hominem reperit febri graviſſimâ correptum, agnoſcit ſocium fuiſſe vocationis ſuæ. Optat, ut ſit & felicitatis æternæ, eum ſolatur ac hortatur vice non unâ, ut ſacrâ confeſſione animam expiet, ſed fruſtra. Tandem ad ægri lectum moram longiorem trahens, ut illum ad ſaniorem mentem reduceret, & in ſomnum incidens, Chriſtum vi-

det

det hiantibus vulneribus advenientem, ægrumq; commonentem animæ ſuæ conſulat ſaluti; avertit miſer vultum, atq; aures obdurat Salvatori; qui indignabundus, plenâ manu ſangvinem ſuum in obdurati hominis faciem coniecit, eâ comminatione; ut quem in animæ ejus ſalutem fuderat, is illi in æternam damnationem cederet. Abijt Dominus; expergiſcitur Sacerdos, & miſerum totum cruentum, ac vita functum reperit. *De Wael in Corona vulner:*

Dum S. Bruno Pariſijs Theologicis ſtudijs operam dabat, iamque Rhemenſis Eccleſiæ Canonicus eſſet factus, eò temporis è vita exceſſit Doctor Pariſienſis, Princeps inter literatos, quiq; virtutis exiſtimationem maxi-

mam post se reliquit. Sed eheu quantùm aberratis mali iudices hominum oculi! Dum huic de more solennes in Ecclesia fiunt exequiæ, in magna populi Doctorum & nobilium corona, ad illam in officio defunctorum canentis vocem: *Responde mihi*: ecce tibi è capulo, caput erigit defunctus, & cum gemitu inquit: *Iusto Dei iudicio accusatus sum:* Mox postridie ad eandem vocem: *Responde mibi*: *Iusto* (*exclamat*) *Dei iudicio iudicatus sum*. Demùm tertio die, tertium è feretro fulmen auditur: *Iusto Dei iudicio condemnatus sum*. Quis putas tum audientium fuerit sensus defuncti hujus, & in hominum oculis exactam vitam, & Dei cor scrutantis sententiam perpendentium. Certè hæc plùs quàm tragica catastrophe omnes mo-

movit, ſed Brunonem maximè: Nam à tempore illo non modò hanc hominis umbram, ſed ipſos etiam homines fugere cæpit, ſeq; cum ſex alijs elongavit fugiens, & in ſolitudine manſit, quò eum hucusq; innumeri feliciter ſecuti, ſecuram ad mortem beatam extra hominum oculos invenerunt viam. *Annal: Cart: l.* 1. *c.* 1.

Zehentner in malæ ſpei promontorio l. 4. § 2. *n.* 25. refert hiſtoriam de quodam Canonico peſſimæ vitæ Toleti in Hiſpania, qui cùm extremè ægrotâſſet, monitus fuit aliquoties ab Eccleſiaſte Toletano alijsq; de confeſſione ſcelerum facienda; ſed nihil profecêre, aſſerente ægro periculum remotiùs eſſe, quàm ipſi arbitrentur: Mox obmutuit miſer. Ergo Eccleſiaſtes apprehenſa Chriſti

 pen-

pendentis effigie Psalmum *De profundis &c.* exorsus est, iamq; ad illa venêrat Davidis verba. *Fiant aures tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ*, cùm ecce tibi lignea imago, totâ præsentium coronâ spectante, brachia ad Crucem fixa resolvit, & utrâq; manu aures obserans formidabilem hanc vocem misit: *Quia vocavi te, & renuisti, ego quoq; in interitu tuo ridebo.* Fulmen hoc fuit tremendi Iudicis Crucifixi, quod ubi ab imagine iactum est, infelicem animam ex corpore scelerati hominis in tartarum deturbavit.

Famosus Magdeburgi Antistes Udo, cum cælesti nuntio tertiùm ad se misso, atq; commonenti: *Da finem ludo, quia lusisti satis Vdo*, fidem non haberet, sed in sua nihi-

hilominùs lascivia persisteret, tandem ad Tribunal Dei citatus est; quadam enim nocte S. Mauritius in Ecclesiam suam, (cujus Udo erat Antistes,) cum evaginato procedens gladio, voce validâ exclamavit. *Omnes Sancti, quorum Reliquiæ hic habentur, surgite, & venite ad iudicium Dei.* Tum subitò maxima & præfulgida apparuit utriusq; sexus multitudo, subinde Christus sole splendidior, stipatus Sanctissimâ Matre & duodecim Viris, Regali Solio consedit, iussitq; Udonem adduci. Raptus ille è lecto, continuò adfuit. Hic D. Mauritius accusatorem agere, scelera ejus impurasq; veneres detegere, scandala ovibus proprijs data in faciem exprobrare, conclamantibus omnibus: *Reus est mortis.* Itaq; ad gladium ab

ab æquissimo Iudice condemnatus, ab ipsomet Mauritio sententiam exequente decollatur. Spectavit hæc Canonicorum nonnemo, & simul unus alius, animam ejus à dæmonibus ad æterna incendia abripi, ibiq; natali suo & amasijs maledicere, manèq; Clericis ad Ecclesiam venientibus Udonem in suo sangvine tabefactum ostendit. *Naucler: volum: 2. gener: Tritbemius, Fulgosius, S. Antonius, & alij.*

Anno Christi 914. Cùm dira fames Germaniam infestaret, Episcopus Moguntinus *Hatto nomine* plurimos pauperes in horreo congregatos, ea spe quòd escæ vel panis nonnihil ex Episcopi liberalitate accepturi essent, concremari iussit, dicens nihil differre eos à muribus, frugibus tan-

tùm

tùm consumere natis. Quam tyrannidem protinùs Deus ultus est. Præcepit namq́; muribus, ut acervatim illum invaderent, ac diu noctuq́; affligerent, vivumq́; devorarent. Itaq́; ille in turrim in medio Rheni extructam aufugit, sed nec ibi à morsibus murium tutus esse potuit. Nam mures facto agmine per Rhenum natantes in turrim conscendêre, iustum Dei iudicium executuri: quod agnoscens miser, horrendâ tandem morte inter mures perijt. Feruntur mures nomen ejus quoque à parietibus & tapetibus abrasisse. *Genebrardus l. 4. Chronograph:*

Conradus Hildemensis Episcopus noctu ad libros sedens, sequenti die dicturus ad populum, alienatâ iam à sensibus mente, vi-

dere ſibi viſus eſt Præſulem mitrâ inſignem ad Iudicis Dei Tribunal rapi. Examinatur cauſa ab aſſidentibus, mox lata ſententia mortis lictores damnatum reum infulâ, annulo, cæterisq́; Pontificijs ornamentis exuunt, carnifici in manus tradunt: tum, qui iudicio aderant loco ſurgentes cum hoc Epiphonemate recedunt: *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.* Interim excitato Epiſcopo, ſervus nuntiat Dominum ſuum veſpere proximè elapſo, ſubita morte extinctum, qui ipſius erat ſangvine, ſed vitâ & moribus degener, præſertim rapinis & libidinibus infamis. *Cantipratanus l.* 1. *Apu c.* 3.

Ergo quære præeſſe ſi quæris duriſſimum iudicium, in quo pro te, ac tibi ſubiectis, (quos plùs

æquo

æquo times, aut amas, aut negligis, aut deprimis,) reſpondeas. In his ego cogitationibus dies noctesq́; verſor: (*ſcribebat S. Greg: Nazianzenus.*) Hæ medullas ipſas abſumunt, & carnes abrodunt, faciuntque, ut non de præfectura, nec de corrigendis alijs & gubernandis cogitem; ſed quomodo ipſe venientem iram effugere queam; nonnihilq́; vitioſæ rubiginis à me ipſo abradere purgariq́, primùm, c deinde purgare. Accendamur, ait *S. Bernardus*, ad pœnitentiam, interrogemus conſcientias noſtras; & animemur ad ultionem exigendam de nobis: ut horrendum poſſimus evadere judicium Dei. *Sermone in Nativ: S. Ioannis Bapt:*

Pennequin diſſertatione 6. § 13. ait B. Ephræmo aliquando

consspectum fuisse Christum Iudicem in hæc verba tonantem: O anima, quare mihi seriò non deservis? cur cum tanta negligentia orationes tuas peragis? cur ad judicium meum tam rigidum te melius non disponis? quare tot gratijs, quas tibi contuli, & quotidie confero, diligentius non respondes? Ego tui causâ mortuus sum. Defecit ad hæc Ephræm; ac tremens dixit: *Venite montes, & me peccatorem impium cooperite.* Et tu quoq; quando fortè ad aliquod peccatum te videris paratum, illud horribile & intolerabile Christi Tribunal cogita, in quo Iudex in alto sedebit throno, astabitq; omnis creatura rationem gestorum redditura. Horribiles quidam, ac tristes circumdabunt Angeli, flammas sævas respiran-

rantes. Probrum illud & verecundiam ſempiternam, tu time, ait *S. Baſilius Tom:* 1. *in Pſal:*33.

S. Macarius cùm numeroſam Ægypti Anachoretarum congregationem adunatam inveniſſet, iuſſus ædificationis ergo aliquid in medium proferre nihil aliud, quàm terribile Dei judicium memoravit: *Ploremus, inquit, fratres, & deploremus modò nos ipſos, antequam ad horrendum illud Tribunal evocemur, poſt cujus ſententiam lachrymæ noſtræ comburent corpora noſtra:* Quibus auditis corruerunt omnes in terram, & peccata ſua ſinguli amariſſimè defleverunt. *In Vitis PP.*

Idem nos etiam faciamus; culpam tuam penſa & dilue dum vivis (*monet Sanctus Gregorius Magnus libro epiſtolarum* 33.

 ad

ad Venantium,) diſtrictionem venturi Iudicis, dum vales exhorreſce, ne tunc illam amaram ſententiam audias, quando iam nullis fletibus evades. Etenim (*teſte D. Chryſoſtomo hom: 46. ad pop: Antioch:*) nullus eorum, qui hic peccata non diſſolverit, illuc migrans eorum pœnas effugere poterit. Iam verò qui ſemetipſum perfectè judicat, judicium non exſpectat. *inquit B. Petrus Damiani l. 4. ep: 15.*

Hoc judicium ſtatûs Sacerdotalis efficaciter repræſentat vetus elegans pictura, in ſacrario Eccleſiæ noſtræ Cathedralis, ubi in ſuperiori parte tabulæ expreſſus tremendus Iudex Chriſtus, cum cœleſti curia Beatorum, & Sanctorum omnium: in medio tabulæ procumbit Epiſcopus, cum Præ-

latis

latis & Canonicis, ferentibus junctas manus & cadaverosas facies, in apparatu consveto, taliter ingemiscentes:

Episcopus.

O Utinam populo mihi credito verbo & exemplo præfuissem, jura Ecclesiæ fortiter defensâssem, non alienâssem, sed recuperâssem & auxissem, bonis Ecclesiæ consangvineos non ditâssem, sed in propagationem religionis & cultus Divini, disciplinæq; Ecclesiasticæ dispensâssem, idoneos ordinâssem, beneficia non amicis, aut alijs in favorem, sed fidelibus operarijs contulissem.

Præpositus.

O Utinam sine simulatione, partialitate, & odio, pensata tantùm æquitate & justitiâ, & quæ communi utilitati conducunt, sin-

sincerâ fide & charitate præsedissem!

Decanus.

O Utinam tam diurnis quàm nocturnis Officijs non cursim, sed regulato modo & ordine, sine negligentia ritè exequendis vigilanter superintendissem!

Archidiaconus.

O Si prævio rigido ordinandorum examine, spretis omninò sordibus non dissimulante, sed perspicaci oculo idoneos dignosque Clericos Pontifici præsentâssem!

Scholasticus.

O Si ordinatam Scholarum disciplinam juvenum adultiorumq; eruditionem rigorosè tam in Scholis, quàm in Choro fieri disposuissem!

Cantor.

O Si debitas Antiphonarum, Psalmorumque inceptiones, cantus, tonos, versusq́; regulari concentu depromere ordinâssem!

Custos.

O Si decorem Ecclesiæ, vasorum munditiam, clenodiorum, vestiumq́; sacrorum custodiam, campanarum-regulatum pulsum attentè procurâssem!

Cancellarius Capituli.

O Si munimentorum conservationem, literarum expeditionem, minutarum quoq́; argutam rimationem, solerti studio respexissem!

Cancellarius Episcopi.

O Væ mihi! Utinam Reverendissimo meo alijs impedito, disciplinæ Ecclesiasticæ per Diæcesim invigilâssem! iura, libertates Ecclesiasticas diligentiùs defen-

fenſâſſem, litibus & actionibus Epiſcopatûs attendiſſem, Cancellariamq; meam ac curiam diſciplinatam ſervâſſem, nec favore ductus, minutas ſcripſiſſem, ſigillâſſemque!

Canonicus.

O Si præſentias meas ſine cachinnatione, ſine vaniloquio, ſed attentâ devotione, debitis horis, & obſequijs meruiſſem, atque conſcientiâ timoratâ & ſeverâ votâſſem!

In parte inferiori tabulæ depictus eſt infernus, varij ſtatûs & conditionis damnatos, inter voraces flammas repræſentans, cum hac inſcriptione.

Gvarda, Gvarda, Specta, Time, Cave.

CA-

CAPUT III.
INFERNUS
Sacerdotis profundior.

QVamdiu viri Ecclesiastici Regali Sacerdotio inclyti habitu venerabili & sancto amicti, Ordinis dignitate conspicui, Deo & Religioni sanctè inhærent, sunt velut lignum vitis, suis pampinis ac fructibus turgens; at si à Deo ab instituto suo præcisi sint, ad nihilum valent, sicut lignum vitis, si non manserit in vite, nisi ut humi serpat, conculcetur, & in ignem mittatur ad comburendum; quâ similitudine usus est doctissimus *Origenes hom: 5 in c. 15. Ezech:* Lignum vitis, ut honorabilius est lignis omnibus, si afferat fructus, sic omnibus inferius judi-

dicatur, ſi id non habeat, unde præcellit: quia ex reliquis lignis varia opera; ex vite verò niſi fructificet, nil fieri poteſt, tantùm igni utile eſt; quæ ſic propoſito huic applicat: Ita Chriſti quidem diſcipulus ſi fructum hoc nomine dignum ferat, honorabilior eſt reliquis gentibus, ſin minus, abjectior. De his inutilibus palmitibus veritas dicit: *Si quis in me non manſerit, mittetur foras ſicut palmes, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet*; quaſi tales damnationem ignis æterni ſecum ferant, atq; in eo atrocius præ alijs cruciandi ſint.

Propheta Regius de ſupremo ac tremendo Dei judicio agens: *Congregate*, inquit, *Sanctos, qui ordinant teſtamentum ejus ſuper Sacrificia. Pſal:* 49. Vbi docet *S. Chry-*

Chryſoſtomus his verbis imperari Angelis, ut ſiſtant ad Chriſti Tribunal Sacerdotes imprimis ſceleratos, ut ſeveriùs judicentur. Deinde quærit, ſi mali jubentur ſiſti, cur Sancti appellentur? *Cur*, inquit, *quos accuſaturus & condemnaturus, Sanctos appellat?* Reſpondet, quòd Deus Sanctos appellet, accuſationem augens, & honorem adjiciens, ad majorem ſignificationem ſupplicij; ut ex dignitate ſtatûs & muneris gravitas culpæ & pœnæ manifeſtior redderetur: ut diſertè *Lucæ* 13. ſignificatur: *Servus ſciens voluntatem Domini ſui*, (quam hauſtâ ſcientiâ ex tot libris & concionibus, illuminationibus, perſpectam habent Sacerdotes) *& non faciens, plagis vapulabit multis.*

Quæ verba *D. Thomas* ex *Theo-*

Theodoreto graviter exponit dicens: Hìc nobis Dominus majus aliquid & terribilius ostendit: Non enim dispensator infidelis acceptâ privabitur gratiâ, ut nihil eum juvet ad vitandum supplicia; sed magìs fiet ei damnationis causa dignitatis immensitas. Vnde dicitur: *Ille autem servus qui novit &c.*

Manifestum est cuivis, si homo agrestis, quid alienum à mysterijs fidei proferat, in eum non sic ab inquisitoribus animadvertendum, quàm si quis vir literatus, doctoratûs laureâ insignis, & nominis celebris impingat, aut hæresim spargat: *Ita*, (*inquit S. Chrysostomus hom:* 27. *in Matt:*) Non similiter in omnibus omnia judicantur, sed major cognitio, fit majoris pænæ materia unde

Sa-

Sacerdos eadem peccans cum populo, multò graviora patietur, quia & majorem peccati, & gratiæ, quam perdit, notitiam habet. Homo enim perſpicax, qui turpioribus ſuam voluntatem inclinavit, inexcuſabile peccatum commiſit, quaſi propter malitiam recedens à Domini voluntate, ſed homo ruſticanus rationabiliùs impetrabit veniam vindicantis; unde ſubditur: *Qui autem non noverit voluntatem Domini ſui, plagis vapulabit paucis.*

Duabus eminebat dignitatibus Core, ſcilicet præſidentiâ concilij juxta *Abulenſem, Dionyſ: Carthuſianum, & Oleaſtrum,* juxta illum numeror: textum: *Viri proceres Synagogæ, qui tempore concilij per nomina vocabantur.* Secunda dignitas erat Sacerdotij,

ſi-

ſiquidem Aaroni ſangvine junctus, eâdemq́; de tribu Levi natus erat; ad quam dignitatem quemadmodum apud *Lyranum* aſſerunt *Rabbini*, ad radices Synai electus. Vbi caput effectus eſt ſeditionis, dum Dathan & Abiron contra Moyſen & Aaron excitat, ſummum affectans Pontificatum; quod crimen enorme inſolitâ Deus & reliquis ſæculis minimè inflictâ punivit pænâ, dum terra ſub pedibus ejus dehiſcente, vivum fecit deſcendere in infernum. *Origenes hom: 5. Ezechiel.* Majorem pænam inquit, habet, qui Eccleſiæ præſidet, & delinquit; quid mihi prodeſt, quia prior ſedeo in Cathedra reſupinus, honorem majoris accipio, nec poſſum habere dignitate meâ opera condigna? nonne majori pænâ

cru-

cruciabor? quia honor justi, mihi ab omnibus defertur, cum peccator sim? *S. Isidorus Pelusiota l. 2. ep:* 37. Sacerdos, ait, graviores vitæ suæ rationes subibit, tantusq; ad ipsius pœnam atq; cruciatum cumulus accedet, quantus priùs in eo honor collatus est?

D. Gregorius Papa explanans illam Divinam comminationem ad Heli 1. Reg: 2. *Pars magna domûs tuæ morietur, cùm ad virilem ætatem venerit.* Per virilem ætatem mysticè accipit ordinem Sacerdotalem, vultq; insinuari, quòd qui cùm essent parvuli, id est subditi vixerant ac victuri semper fuerant, facti viri, videlicet Sacerdotes, moriantur & intereant. Ætas virilis, inquit, tempus est administrandi Sacerdotij. Imitator itaq; Doctoris reprobi

ad

ad virilem ætatem dicitur, cùm ad ſacri ordinis celſitudinem promovetur, ad quam profectò ætatem cùm pervenerit; moritur; quia ad tantum miniſterium quisquis indignus acceſſerit, vel in eo indignè vixerit, condemnatur. *l.* 1. *c.* 3. *expoſit: ſuæ.*

Hinc S. Chryſoſtomus hom: 3. *in Acta.* Non temerè, inquit, dico, ſed ut affectus ſum, & ſentio. Non arbitror inter Sacerdotes multos eſſe, qui ſalvi fiant, ſed multò plures, qui pereant. In cauſa eſt, quoniam res excelſum requirit animum. Multas enim habet cauſas, quæ depellant ipſum à ſuis moribus, & innumeris oculis illi opus undique; ut videlicet omnes ſibi commiſſos verbo, exemplo, & alijs exercitijs ad ſalutem juvet, neminem perdat, aut

quan-

quantùm eſt in ſe perire permittat, multò minùs ſcandalosâ vitâ perire faciat.

In Revelationibus S. Brigittæ legitur l. 4. c. 15. quòd Chriſtus malos Sacerdotes diabolo pejores dixerit: *Deteriores ſunt diabolo,* inquit, *& ideo præ omnibus diabolis profundiùs ſubmergentur in infernum.* Ubi præter pœnam damni, quæ in Sacerdote poſt tot, ac tam inſignia Divinæ benevolentiæ teſtimonia, non niſi acerbiſſima eſſe poteſt, alia inſuper ſupplicia, ac tormenta erunt ſubeunda; quæ præ alijs damnatis atrociſſima illi infligentur; ac proinde in eum ignis inferni longè crudeliùs deſæviet, & quidquid in illa infelicitatis abyſſo triſte ac durum, quidquid amarum & acerbum, illud præ cæte-

ris experietur. Heu *Domine! quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Confige timore tuo carnes meas, à judicijs enim tuis, & ô quantùm à supplicijs timui! Psalmo* 80.

Ad cumulum ipsius damnationis, & pænarum illi adjunctarum, erit æternitas, & illius horrendæ æternitatis, cognitio semper urens & infestans, quæ miserum illum continuò cruciabit, ejusq; animam velut iteratis desperationis aculeis,, lancinabit, & discerpet. *Vermis eorum non morietur* (inquit Christus *Marci* 6.) *& ignis eorum non extingvetur*. Hanc æternitatem P. *Cornelius à Lapide ad* c. 4. *Malachiæ; his verbis unicuiq; nostrum ob oculos ponit.* Si Deus diceret Iudæ traditori, & cuilibet damnato, singulis millenis

lenis annis pro tuis peccatis emittes duntaxat unam lachrymam; & quando hoc modo, per tot annorum intervalla, tot lachrymas emiſeris, ut illis totam mundi capacitatem impleas, miſerebor tui, teq́; ex inferni ignibus pænisq́; eripiam; gauderet utiq́; hoc promiſſo Iudas proditor, aut quisquis alius damnatorum ingenti gaudio & ineffabili, eò, quòd ſalutis aliquam haberet ſpem: ſed quàm longa hæc ſpes! quàm vaſta annorum ſpatia ei in pænis metienda eſſent! quot millena annorum millia expectanda, antequam lachrymis ſuis vel ſcyphum impleret! quot milliones annorum ut poculum! quot cubi millionum ut dolium unum! quando ergo cubiculum? quando domum? quando urbem? quando provinciam?

quando terram? quando aërem? quando Cælum lachrymis suis compleret? O æternitas infelix! ô æternitas dolorum! ô dolorosa Dei privatio! quis illam æternitatem seriò cogitare potest, & non continuò contremiscere & horrore affici! ô æternitas! quis poterit æternitati par esse in tormentis? Quamdiu Deus erit Deus, tãdiu durabunt lamenta; quamdiu istud erit? non est effari. Cogitari potest, explicari non potest. Væ illis! (*dicit S. August: de verbis Domini,*) qui cum diabolo mansionem habebunt, ex qua ascendit fumus tormentorum in sæcula, Væ illis! Væ illis! O Væ æternum nunquam finem habiturum! ô finis sine fine! Mors gravior omni morte, semper mori, & non posse unquam emori. Ardebunt

bunt

bunt miseri in igne æterno in æternum. *Teste D. Bernardo l. Med: c. 4.*

Cogitent ergo seriò, & sedulò expendant Sacerdotes, quàm misera ac miseranda conditio sit pravè viventium in suo tam excelso, & sublimi statu, in quo nec præsenti sæculo, nec futuro fruuntur; hìc gehennam, & alteram postea habituri. Vt meritò lamentabiles illas voces usurpare queant, quas commiseratione ductus, ejusmodi convenire dicit Apostolus 1. *Cor:* 15. *Miserabiliores sumus omnibus hominibus,* etiam gentilibus & barbaris, quibus mitius judicium & supplicium. Quod probatur eventu mirabili, qui contigit *Beato Macario.* Hic aliquando per desertum gradiens, cranium invenit homi-

nis mortui, quod baculo attingens, cujus fuiſſet in vita interrogavit, reſponditq; cujusdam eodem in loco Sacerdotis gentilis adijciens, quòd quantùm diſtabat Cælum à terra, tantùm habebat de igne ſuper caput ſuum, cum alijs paganis, & tantundem ab infra ſub eo eſſe ignem, in quo cruciabantur mali Sacerdotes. *S. Antonius* 4. *par: tit:* 14. *c.* 4.

S. Gregorius l. Dialog: c. 31. *ſcribit*, quòd eo tempore, quo Gotthi Italiam vaſtabant, *Reparatus Romanus*, improbus magìs quàm ignobilis vir, dum defunctus plangeretur, revixit. Et mittite, inquit, ad Eccleſiam Laurentij Martyris ſciſcitatum, quid *Tyburtius Presbyter* agat. Vidi enim eum rogo impoſitum acriter torreri, vidi & alium rogum, qui

qui flammæ mucrone Cælum lambere videbatur, de flamma quoq; vocem erumpentem audivi; quæ indicabat quis ille esset cui pœna parabatur. His enarratis repentè obmutuit, morte percussus, atq; iterùm illuc unde redierat, abijt. *Tyburtius* etiam tunc infelicem animam exhalâsse compertus est, qui cùm Presbyter esset, nihil Presbyteri habebat, præter figuram ac nomen. *Reparato* autem alios admonendi, non sui à perditione liberandi copia data est, Deo per illum cæteris consulente, ut caverent eorum vitia imitari, quos ad gehennam damnatos satis certo judicio agnovisset.

Cæsarius scribit l. 12. *Miracul: c.* 6. Parochum quendam fuisse in animarum cura pigerrimum, hic cùm expirasset, religiosi cujusdam

jusdam oculis horrendum ſe ſpectaculum obtulit, vidit enim Parochiæ illius defunctos, ſeſe tumulis egerere, ſaxa arripere, & illis Parochum petere, exclamando: *Ah impie! Miſeri nos tibi commiſſi fuimus, tu nos neglexiſti. In percipiendis decimis nemo te diligentior fuit, in curandis animabus nemo obliviosior, nemo inertior. Emolumenta cupidè quærebas, quid de nobis ageretur, non curabas. Cùm peccaremus, nos minimè corripuiſti, neq; verbo, neq; exemplo nos revocâſti. Ah! lupe potiùs quàm verus paſtor, tu occaſio noſtræ damnationis fuiſti: pár eſt, ut tu quoq; in iſtis flammis nobiſcum torquearis.* Hæc cùm dixiſſent, & lapidibus illum obruiſſent, miſeram hominis animam in profundum puteum deturbârunt, nec

ipſe

ipſe unquam a mpliùs comparere viſus eſt. Sic cæcus cæco ducatum præſtans, ambo in foveam inferni cadunt. Væ Sacerdotibus! væ Confeſſarijs! væ tibi diſſipator non diſpenſator myſteriorum Dei, qui toties Sanctum dediſti canibus, hoc eſt Sacramenta Confeſſionis & Communionis indignis peccatoribus, vero dolore ſeu propoſito deſtitutis, ſcandaloſis, vel in occaſione proxima peccati mortalis voluntariè perſiſtentibus, inimicis ſuis reconciliari, vel aliena cùm poſſent reddere nolentibus, & fortè de numero peccatorum lethalium, de circumſtantijs ſpeciem mutantibus non interrogabas. Quid proderit ſtulta illa gloriatio, quòd brevi tempore plurimas audiveris Confeſſiones, quæ æternam tibi

parient confusionem?

Annales Ecclesiastici Anno Christi 1211. è Trithemio meminêre Adalberti viri probi, qui nocte tota iacuit opinione omnium & comploratione cadaver, manè iam sepeliendus, vivus resedit; surrexit alijs aliò fugientibus, ad sacram ædem cum festinatione contendit. Circumfusa in Templo multitudo interrogabat quid vidisset? at ille in oratione ad nonam usq; defixus, vel tantùm silentio, vel hac sola voce reddita respondebat: *Væ stultitiæ hominum! væ impietati! quàm acerba sunt, quæ manent eos post hanc vitam!* Rogatus ab Archipresbytero viro religioso ac docto, quid de futura vita vidisset? *Vidi, inquit, multa horrenda, sed sum iussus non omnia populo aperire:* Ne ma-

magnalia & secreta Dei veniant in derisum, his qui sapiunt juxta carnem. Vocatus Sponheimiensis Abbas cum Ioanne Priore adfuit. Narrabat Albertus inter cætera tot sibi monstratas ad tremenda inferni, quæ videbat tormenta descendere animas, ut putaverit vix intra centum annos tot homines exire de vita. Tot in illis tormentis Ecclesiasticos, Deo dicatos, & sæculares à se visos, quot vix in toto mundo esse homines credidisset. *Vide Bzovium n.* 12.

Dum Carcassonæ ænergumenus quidam à pluribus obsessus cacodæmonibus, *S. Dominico* exorcizandus offerebatur, inter cætera S. vir sic percunctabatur: Quinam sunt inter Christianos, qui maximè damnantur? Cùm quamvis inviti respondissent maligni spiri-

tus, rursus subjunxit *S. Dominicus?* de Sacerdotibus verò & Religiosis nullam mentionem facitis? Responderunt innumeros se possidere Sacerdotes; at verò Religiosos nullos. Sed ex ijs qui non habita ratione statutorum sui ordinis ea temerè violant, singulis diebus ad nos innumeri devolvuntur. Subinterrogavit, & dixit iterum sanctus, de meis verò Religiosis, & Franciscanis quid dicitis? tunc ad hoc renovatis vocibus & clamoribus, responderunt dicentes: *Heu! Heu! ex illis pro tempore nullum habemus, futurum verò est, ut infinitos recipiamus: cùm nempe severitas statutorum, cæremoniarum, ipsaq; devotio refrixerint, pessumq; ierint. Ita Martinus Valecensis in legenda S. Dominici p. 1. c. 5. specul: exem: prat: florid:* Za-

Zacharias Boverius in Annalibus Capucinorum Anno 1566. Narrat Patrem Franciſcum de Fano ob caſum ſequentem ad Capucinorum Ordinem tranſijſſe. Erat is aliquando in extaſim raptus, verùm ſibi poſtea reſtitutus, horrore ob ſibi à Deo oſtenſa plenus, & citatis greſſibus, ad Capucinorum aſceterium accurrit. Didicerat per Divinam revelationem, ut ipſe poſtea non ſine lachrymarum ſuſu narravit: maximam hominum turbam, veluti pluviæ guttas, ad inferna deſcendere, pauciſſimosq́; in æthera ſuſtolli. Plurimos etiam ex Religioſorum Ordinibus, qui Regulari obſervantiæ minimè ſtuduerunt, in tartara mergi.

Novitio cuidam B. V. MARIA ſe videndam præbuit, ad illumq́;

S. Ra-

S. Raphäëlem Angelum ad tormenta inferni ac Cæli gloriam ostendenda destinavit. Adfuit Raphäël Novitio: & ostensis ei æternitatis beatæ delicijs, tum aperto inferno, iussit illum attentis oculis introspicere perluctuosum illum populum damnatorum desperanter ululantium, præ fame, siti, doloribus, igne, rabie in tormentis. Ibi vidit alium impuris carnis voluptatibus olim deditum, iniecto per viscera igne horridè cruciatum, avarum Principem pelle totâ exutum, in flammis. Vanos ac vanas, quibus pudicitiæ leges parùm cordi erant, variè carnificatos: Religiosos non nullos libertinos, ob quædam contra suæ conditionis sanctitatem licenter gesta, igneo illo ergastulo mancipatos, Iudam rotæ igneæ hor-

horrendo æternoq; ſpectaculo, catenis igneis illigatum. *Ita ille Novitius ope Deiparæ timere Deum didicit. Valer: Venetus prat: p. 1. l. 2. c. 10.*

P. Mendoza ſerm: 5. Domin: Quadrages: Refert de quodam Religioſo, cui apparuit ſpiritus damnatus ejusdem Ordinis, à quo cùm minimam infernalem pænam per odoratum exhiberi petijſſet, reprobus ille ſpiritus chlamyde levatâ ſolâ, pectus monſtravit; ex quo tam horrendum exhalavit fætorem, ut ſubitò Religioſus ille in terram mortuus conciderit, & per diffuſam per univerſum monaſterium peſtilentialem puteolentiam, omnes illius Religioſos pariter mori fecerit: cujus monaſterij ſitus adeò deſolatus fuit, ut in ruinam declinans,

vix

vix lapidem super lapidem residuum habuerit.

Terribilem historiam Scriptor Hispanus enarrat, cùm inter duos Religiosos graves inimicitiæ exortæ essent; unus eorum lethali morbo correptus, adversarium ad se advocavit, priùsquam Ecclesiæ Sacramentis muniretur; eique injuriam omnem remisit, imò & amplexus est. Hic ut erat petulanti ingenio, ad socium alium conversus: *bonus ille vir, inquit, mori timet, ideoq; dimittit.* Pupugit ea vox moribundum, ut veniam, quam donârat, revocaret illicò, adderetq; diabolicum illud, *nec tibi condono ipse; nec à te mihi condonari volo.* dixerat, & statim in agoniam incidit, sicq; infelicem animam exhalavit: fiunt tamen ei justa de more, quibus per-

actis

actis à Religiosis omnibus mensæ accumbitur; sed ecce sub hac, funesta ac lamentabilis umbra ingreditur, atroci vultu, rigente horridâq; comâ, oculisq; ignem spirantibus; tum defixo in omnes obtutu, vocem hanc, velut emissum è nubibus tonitru, emisit: *Ob immane odium, quo vivus in terris arsi, ardeo in inferis mortuus, æternumq; ardebo, sed & ille, cujus culpâ ardeo, brevi ardebit.* Tum conversus ad illum Religiosum sibi olim inimicum: *Sat epulis datum est: à mensa surge infelix; lata quippe & in me, & in te à Deo Iudice sententia*, dixerat, & in illum adhuc mensæ inhærentem irruit, raptat, stringit, & dum ab hoc & illo, quá pugnis, quá ungvibus, quá etiam dentibus ac morsibus res agitur, & fatalis lu-

cta

cta: derepentè sub pedibus dehiscente terra absorbetur uterque, atq; ad inferos devolvitur, relicto intolerabili fœtore, neq; in sepulchro ubi iacuerat, infame cadaver repertum est. *Ita Franciscus Christoval: Anno* 1570. *&* *Engelgrave.*

Legitur exemplum de quodam in Italia usurario in Pædagogo Christiano c. 15. *tit: Confessio.* Hic nolens hunc quæstum dimittere, in Pœnitentiæ foro ab urbis Parocho reiectus, in Monachum tandem incidit, qui eum semper absolvebat, ideoq; familiarissimus ei factus, & in dies mensæ adhibitus. Accidit ut liberaliùs unà cœnâsset, iamq; Religiosus se in claustrum serò vespere receperat, ipse verò vix cubitum contulerat, cùm subita morte extinctus est.

Atq;

Atq; illicò ex orco ephæbi ementiti, ad cænobium convolant, quantociùs Religiosum à tali viro acciri denuntiant. Vadit cum socio, & in forum veniens, videt usurarium Lunæ beneficio in talari tunica inambulantem, quem non sine stomacho, num se rideat, percunctatur? Respondet alter alto cum gemitu se vivis excessisse, æternis pænis addictum ob usuras, & potissimùm ob sacrilegum Sacramentorum usum, in quo cùm ipse corripere se debuisset, & tacuisset, unà secum æternis inferorum supplicijs cruciandum. Quo dicto terra hiatu panditur, & hos duos simul cum ephæbis illis tartareis, socio semivivo relicto, absumpsit, qui superiori tragædiam horrendam enarravit.

S. Francisca Romana vidit inter

ter tormenta inferni Concionatores in fornace ardente, ac plena ſerpentibus, datos canibus lacerandos; & os illorum ſordibus impleri, lingvam autem & cor evelli conſpexit. *Valer: Venetus Prat: par*: 2. *l.* 3. *c.* 57.

P. Pinellus ut multorum redarguat errorem, qui ſibi perſvadent veram ſe egiſſe pænitentiam eò ſolùm, quia peccata ſua confeſſi ſunt, licèt in ea confeſſione non fuerint ſoliciti de faciendo ſibi firmo & ſtabili non recidivandi propoſito, ſequens refert exemplum *l.* 1. *de alt: vit: c.* 5. Erat Canonicus quidam Pariſinus, qui licèt recreationibus & delicijs deditus eſſet, cum ſignis tamen veræ pænitentiæ mortuus fuit, qui tamen paulò poſt cuidam amico ſuo apparuit, eiq; ſe damna-

mnatum eſſe dixit, cùmq́; hic eum interrogâſſet: *Nonnè ſalutis remedia ante mortem recepiſti:* Reſpondit miſer: *Recepi, ſed mero mortis metu, ſine emendationis propoſito, & ſi ſuper vixiſſem, iterùm ad priſtinas delicias reverſus fuiſſem.*

Gvilelmus Epiſcopus Pariſienſis poſt matutinas horas orans, vidit inter ſe & lumen quaſi umbram hominis tetram, elevatâ ergo manu conſignat ſe, & ſi ex parte Dei ſit, præcipit ut loquatur. Cui reſpondit is qui apparebat: *Alienus à Deo ſum, ſed tamen factura ejus: ego enim ſum ille Cancellarius Pariſienſis miſerrimus.* Rurſus Epiſcopus, & quomodo tibi eſt, ſic dolenti? *damnatus*, inquit, *ſum æternâ morte, & tres fuêre cauſæ damnationis meæ.*

Una

Una eſt, quòd creſcentes fructus annuos contra pauperes timidè reſervavi. Secunda eſt, quòd contra ſententiam plurimorum de pluralitate beneficiorum ſententiam propriam defenſavi, & in hoc me periculo mortalis culpæ commiſi. Tertia eſt, quòd carnis vitio cum ſcandalo multo tempore laboravi. *Hæc Cantipratanus l. 1. Apum.*

Idem Author refert de altero, qui poſt mortem apparens, dixit: *Hæc ſola præbendarum cauſa eſt, pro qua infelix ego æternaliter ſum damnatus.* Quoad diſpenſationem verò *B. Albertus* Magnus cuidam, qui ſuper pluralitate beneficiorum idoneâ causâ deſtitutam diſpenſationem impetraverat, reſpondit: *Poteras ire in infernum ſine diſpenſatione, nunc ibis cum diſpenſatione.* In

In Annalibus Ecclesiasticis visionem quandam, *Dionysio Carthusiano*, pro defuncto quodam Episcopo, orationi incumbenti factam legimus. Cùm enim in cella vigilans oraret, à duobus deterritus giganteæ formæ spiritibus; vidit ante se adductum, squallidum, tetrum, ardentibus flammis circumseptum, fumoq́; oppletum; cui dixerunt: *Ecce pro quo oras*, intuens autem illum Dionysius diligenter, vidit circa ventrem & genitalia ejus immensum agmen serpentum, & bufonum, qui miserum corrodebant, ei quoq́; causa mox declarata fuit, ob quam serpentes illam præcipuè corporis partem occupabant, nimirum quia fuerat in vita, in concupiscentijs fœminarum, Monialium, Virginumq́; stuprator: *Raynaldus Anno* 1462.

Til-

Tilmanus Bredenbachius *Collat*: *l*. 8. *c*. 12. de Walthero Demere nobili viro, qui Carolo V. ab obſequijs erat, ſcribit: quòd dum in partibus Borealibus vento propitio in Islandiam navigaret, contigerit, quòd inciderit in aliam quandam navim, quæ vento pariter favorabili, ad ei occurrendum ſolverat, in puppi verò navigij monſtrum quoddam erat, partes agens Naucleri, nigrum, & deforme. Cùmq; Nauta Waltheri monſtrum interrogâſſet, quas merces veheret? & quonam tenderet? *dæmon*,(hic enim Nauclerus erat,)*reſpondit confeſtim ei, ſe Archiepiſcopum vehere*, clamavitque: *tendimus ad montem Heclam*, id eſt ad locum, ubi dicitur eſſe feneſtra inferni flammas vomens. Quæ verba à Walthero audita

dita, eundem ad mutandam vitam & mores efficaciter permoverunt.

Frater Martinus à Matre Dei excalceatus Carmelita in suo Gymnasio Philosophiæ refert visionem mirabilem Venerabilis Matris Annæ à S. Augustino Carmelitanæ excalceatæ de pænis inferni, inter quas pænæ Episcoporum tales ab ipsa visæ. Eminebat flammis è thronis, qui Pontificatus aliquando fastigium tenuerunt. Quos despectis eorum dignitatibus, vice mitrarum probroso quodam pileo (corocas vulgus Hispaniæ vocat) catamidiabant, sæpiusque ferventibus ahenis, nec non lacunis aquæ fætidissimæ, cæniq; graveolentis, mergebant & volutabant: ac ne horum quidem saturi venenatis bestijs, cruciandos ob-

jiciebant. Infimum inferni hi occupant: quia in mundo summa tenuerunt.

Hinc Religiosi quoq; & aliæ ejusmodi personæ, quas sui statûs sublimitas Deo fecerat propiores, hoc eodem in barathro torquentur. Vidi namq; illic è singulis ordinibus, celsissimisq; dignitatibus, quosdam inter infernales illas flammas æstuantes; dignoscuntur autem clarissimè: Utiq; suo quemq; prodente insigni. Pœna pro ratione peccatorum acerbissima: ijs verò qui majorem serviendi commoditatem, majoremq; ejusdem gratiam nacti sunt, longè quàm cæterorum immanior.

Anachoretas etiam complures hoc in profundo perspexi, quibus eremus nihil profuerat, quominus

minùs eò devenirent. Quippe ſibi tribuentes, quod Deo debebant, ſuisq́; actibus non Dei, ſed ſuam ipſorum gloriam aucupantes, malorum æternorum ob ſuam hypocriſim facti ſunt hæredes.

Proprietarios & apoſtatas manibus pedibusq́; vinculis ferreis adſtrictos, ingentibus catenis trahentes diaboli, nunc humi ſternebant, nunc crudeliſſimè pulſatos, cippis & ergaſtulis mancipabant. Inſuper proprietarij burſas complures vermium plenas gerebant ad pectora: qui viſcera eorum rodentes depaſcebantur alijs oculos, alijs à cervicibus cerebrum dæmones eruebant, trudebantq́; per ſummam rabiem, in fornaces igni luculento ferventes. Alios arripiebant anguſtiſſimis in ipſo

profundo mandandos ſepulchris. Quorum quidem aliquos gutture tenus quosdam etiam integros operiebant. Qui quid ibi ſentirent, horribili ejulatu ſatis indicabant.

Porrò in hujus profundi profundiſſimo vidi cujusdam Ordinis Religioſum, & Religioſam, quibus ſua profeſſio juſto Dei judicio non præſidio, ſed rigidiori damnationi erat. Quorum proinde pænas immenſas neſcio quibus verbis exprimam. Ejulabant enim acerrimè: crimina ob quæ plectebantur palam promulgantes. Quæ erant, inobedientia, invidia, atq; luxuria. Religioſo Sacerdotium etiam ad pænarum incrementum acceſſerat: Unde & graviùs patiebatur, altiusq; demerſus erat: Probè utrumq; agno-

gnovi. Vidi illos nudos, & quanta cogitari poteſt, imò majori multò oppreſſos miſeriâ; ut me infelices viderunt agnovêre protinùs: ideoq; pudore ſuffuſi, confuſi, & anxij, me diſcerpturi videbantur; tantâ rabie efferbuerunt, me verò hæc tanta eorum miſeria haud parùm afflixit.

Huc etiam ſpectat tremenda viſio de pœnis inferni, Vener: Patris Gvilhelmi Toloſani Eremitæ Auguſtiniani, S. Theologiæ Doctoris, ad quem benevolum lectorem remitto. Liber eſt approbatus Gandavi Anno 1647.

Vaſelus quidam dum iter ageret, accidit ut juxta molendinum equo inſidens pertranſiret, & ecce repentè monſtrum immane conſpexit, quo viſo ſubitò eum terror invaſit, & ſtupefactus in-

tremuit. Videbatur monſtrum illud in aures aſelli, caudamq; deſinere, cætera urſus erat; cumq; viator ad hoc portentum territus obrigeſceret, fugamq; præcipitem formidoloſus iniret, informe prodigium humanæ vocis verba formavit: *Noli* inquit *ô vir expaveſcere! hominem me olim fuiſſe, ſicut & ipſe nunc es proculdubio crede, ſed quia beſtialiter vixi, poſt vitæ finem beſtiæ referre ſpeciem merui.* Porrò cùm ille perquireret, quis fuiſſet? Ego, ait, *ſolo nomine Benedictus fui, qui nuper Apoſtolicæ Sedis apicem obtinui.* Inquiſitus autem quidnam retributionis haberet; *nunc,* inquit, *usq; ad diem judicij per dumoſa atq; ſquallentia, per ſulphurea loca, atq; fætorem exhalantia, atq; incendijs conflagrata rapior;*

poſt

post extremum verò judicium corpus meum simul & animam irremediabiles cruciatus, & gehennalis barathri irrevocabilis olla deglutiet. Ita Flores exempl: tit: 4. exemp: 1. tom: 4.

Quid itaq; metue: (*inquit S. Bernardus compunc: cord: c. 20.*) Si quis ad ista non trepidat, non expavescit, non timore concutitur? dura & ipse dæmon horret ac terretur, cùm hoc nomen *infernus* audit. *Teste S. Cypriano epist: ad Demetr:* O Deum immortalem! diabolus timet gehennam, & Sacerdos non terretur ejus tormentis ac supplicijs. Quamvis ignis ille exæstuet, nos tamen ridemus, & delicias amplectimur, & licentiosè peccamus. Deplorat miseriam nostram *D. Chrysostomus hom: 55. ad pop: Antioch:*

tioch: Deplorat & lamentatur *Esaias Abbas Oratione 26.* dum dicit: Væ nobis qui tenebroſum illud & materiæ expers incendium, æternumq́; & amarum fletum, & ſtridorem dentium non conſideramus! Ablato enim flammæ ſplendore Deus in illo igne, reliquit urendi vim & obſcuritatem, quâ magìs impij excruciantur. Væ nobis! qui hìc ſine timore nos peccatis obſtringimus, quoniam nos ignis illic æternus excipiet, & tenebræ exteriores, & vermis qui non dormit, & luctus, & ſtridor dentium, & coram Angelis, & creaturis omnibus, dedecus ſempiternum! Væ nobis! qui cùm aſſiduos conſcientiæ reprehendentis ſtimulos ſentiamus, non erubeſcimus, nec rationem actionum noſtrarum

red-

redditurí, Dei judicium formidamus! Væ nobis! qui in hoc exiguo vitæ ſpatio, ut iniquæ & brevi carnis cupiditati ſatisfaciamus, nos jucundiſſimo Divinæ gloriæ ſpectaculo indignos conſtituimus!

Exclamat hìc & *S. Iſidorus velut infernum videns*: Succurre mihi Deus meus, antequam tartarus me rapiat, priùsquam ab igne inferni devorer. Plorate me Cæli & terra; lugete me omnes creaturæ; flete me omnia elementa. *Ita ille.*

Ah Sacerdotes! Nolite & vos misericordiæ Divinæ tempora perdere, nolite accepta remedia diſſimulare, ante ſupplicium cogitate de ſupplicio. Mente ergo & cogitatione infernum ingredimini, & horribiles ejus crucia-

tus atq; tormenta paulò penitiùs inſpicite, & conſiderate, ne poſt mortem anima pariter cum corpore in æternos illos carceres detrudamini! O quicunq; cum Petro cecidiſti, & in diaboli favorem peccando, Dominum ac Deum tuum toties abnegâſti, *Pone tibi amaritudinem, & dirige cor tuum in viam rectam. Ierem:* 31. Inferni pœnas, gehenni incendia intuere, & pœnitentiæ viam cum Petro arripe, animæ ſaluti dum tempus eſt proſpice, teq; ipſum conſtitue in perpetua ſecuritate. O felices lachrymæ! (*exclamat S. Thomas de villa nova,*) ô felices gemitus! ô felices ſingultus! quibus perpetuos illos evitamus gemitus & dolores; felix pœnitentia !quæ liberat à gehenna. Peccavimus fratres,

pæ-

pænitendum eſt, aut ardendum: quantò meliùs modicùm pænitere, quàm perpetuò ardere. Alterutrum è duobus eligamus. (*clamat S. Bernardus l. de Anima.*) aut ſemper cruciari cum impijs, aut perpetualiter lætari cum Sanctis, bonum ſiquidem & malum, vita & mors, ante nos ſunt poſita, voluptas brevis, pæna æterna. Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat. Elige ſemel malè elegiſſe, ſemel perijſſe, æternum eſt.

Quid ergo ludimus? venit æternitas.
Cur tempus perdimus? quærit æternitas,
Et hæc quæ ſcribimus, legit æternitas.
Et quæ delinquimus, ſcribit æternitas.

Honores fugiunt; manet æternitas.
Aurum te deserit; manet æternitas.
Caro dilabitur, manet æternitas.
Et pro tam vilibus, tam sæva æternitas.
Pænas, & præmia, monstrat æternitas.
Momenta mellea plectit æternitas.
Tormenta fellea promit æternitas.
Eheu pro qualibus! qualis æternitas?
Quid heu! quid stertitis? clamat æternitas.
Æterna perditis, urget æternitas.
Nugas diligitis, monet æternitas.
Cælum negligitis; instat æternitas.

CAPUT IV.
GLORIA CÆLESTIS
Sacerdotis major.

SAnctorum gloria, (sed præcipuè Sacerdotum) excedit omne bonum præsentis vitæ. *inquit Doctor Angelicus* 1. *par*: *q*. 46. *ar*: 6. *ad* 3. *Apoc*: 4. S. Ioannes vidit Deum in Throno Majestatis pleno. In circuitu sedis sedilia viginti quatuor. Qui obsecro has cingebant occupabantq; sedes? forsitan Seraphim. Minimè equidem, quin potius juxta Isaiæ prophetiam: *Seraphim stabant*, quidni ergo & Angeli inferiores. Sedebant itaq; Sacerdotes, id quod per hæc verba exprimitur. *Et super thronos viginti quatuor Seniores sedentes.* Quos Sacerdotes fuisse ex illa par-

particula *Senior*, quæ Presbyterum ſignificat, clarè evincitur. *Vnde & S. Iſidorus ait:* Presbyter dicitur Senior, quòd non ad ætatem, ſed ſenſum referendum eſt; quia ſenectus venerabilis eſt, *l. 1. de ſac: fid: c.* 39. At in ſequenti capitulo expreſſè dicitur: *Feciſti Deo noſtro Regnum, & regnabimus. Apoc:* 5. Cùm è converſo Angeli non ſedeant ſed ſtent; *ſiquidem decies centena millia aſſiſtebant ei. Dan:* 7. Lucifer pariter, qui dicere non erubuit. *Sedebo*, in abyſſum præcipitatus corruit. Ecce itaq; Sacerdotum in Cælis dignitatem, honorem, & gloriam majorem & ampliorem, dum ſinguli horum ſedent ſtantibus Angelis.

Imò & ipſam in hoc Deiparam Virginem ſuperare videntur

tur

tur Sacerdotes: de illa enim dicitur: *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate. Psal: 44. Vbi S. Bernardinus tom: 1. serm: 6. ar: 2.* Astitit, inquit, Regina â dextris tuis in vestitu deaurato, id est cum corpore glorioso, ex cujus splendore post Filium suum tota lucescit Civitas Beatorum. Mirabilis profectò res, quòd Christus charissimam Matrem suam æquis oculis à dextris suis erecto corpore stantem videre potuerit. Quodsi enim Salomon Matrem suam in aula sua recipiens, illam juxta latus suum sedere fecit. *Positus est thronus Matris Regis, quæ sedit ad dexteram ejus 1. Reg: 2.* Quomodo Christus qui in honoribus debitis Matri reddendis Salomoni nequaquam cedit

dit, permittere potuit, quòd Mater sua in gloriæ suæ aula, ancillæ instar à dextris consisteret? *Richardus à S. Laurentio dat rationem.* Dicit: Astitit, à promptitudine auxiliandi. Nihilominùs potest etiam dici ad demonstrandum quodammodo altiorem gloriam Sacerdotum in Cælis, qui illic sedere dicuntur. Ut quemadmodum superabant B. V. MARIAM Sacerdotes secundùm quid in terris, ita & in Cælis sessione superare videantur: *Nam S. Bernardinus ait:* Potestas Sacerdotalis superat potestatem Virginis Gloriosæ. *Et S. Vincentius Ferrerius:* Beata Virgo solùm semel aperuit Cælum; sed Sacerdotes quolibet die & in qualibet Missa. *Nimis confortatus est Principatus eorum.*

D. Chry-

D. Chryſoſtomus hom: 5. de verbis Iſaiæ ait. Sacerdoti thronus in Cælo collocatus eſt, & de cæleſtibus negotijs pronuntiandi habet authoritatem. *Vnde Theophylactus in cap: 20. Ioan:* Vide inquit Sacerdotum dignitatem quòd Divina ſit, Dei enim eſt remittere peccata: Sic igitur illi honorandi ſunt ut Deus, nam quamvis indigni ſint, quid hoc? Divinorum donorum Miniſtri ſunt, & gratia operatur per eos. De Poteſtatibus Angelicis dicitur, quòd contremiſcant coram Deo, *Tremunt Poteſtates.* At verò de Sacerdote *S. Ephrem ait:* Cum Angelorum Domino, & omnium Creatore familiariter agit.

Regius Propheta *Pſal: 46.* ad Sacerdotes alludit, dum altitudinem

dinem, ad quam ſublimati ſunt conſiderans, ait: *Dij fortes terræ vehementer elevati ſunt.* Ubi ſeptuaginta legunt: *Fortes Dei.* Idem David eminentiam Sacerdotum declarat dicens: *Secundùm altitudinem tuam multiplicâſti filios hominum, ubi D. Chryſoſtomus* locò multiplicâſti, legit *elevâſti, extuliſti.* Elevavit autem eos ad æqualitatem ſuam, quia ſecundùm altitudinem tuam, nec mirùm, quia ipſemet de eis dicit: *Ego dixi, Dij eſtis. S. Dionyſius Areopagita:* Qui Sacerdotem dicit, auguſtiorem prorſusq́; Divinum inſinuat virum. *S. Hilarius Papa* de Sacerdotio ſcribens: hujus ſublimitatis rationem his verbis aſſignat; ſcilicet, quia aſſumitur in Divinæ Trinitatis brachium dextrum; ſiquidem

dem Sanctissima Trinitas hic in terris mediantibus Ministris suis adoratur, agnoscitur, & glorificatur. Nam per manum Sacerdotum Sacramenta & Sacrificia, quæ præcipua sunt honoris & gloriæ Dei instrumenta, esse suum, & substantiam accipiunt. Unde Apostolus 1. *Cor:* 3. ait: *Dei adjutores sumus.*

Æternus Pater Unigenitum suum honoraturus, judiciariam ei delegavit potestatem. Sic enim in actibus Apostol: dicitur: *Ipse est qui constitutus est à Deo Iudex vivorum & mortuorum. Actor:* 10. Et in S. Ioanne *c.* 5. *Pater omne judicium dedit Filio* Certum autem est, quòd Angeli non erunt assessores, sed sententiam Dei approbantes, & ut nostri accusatores. Rationem *dat D.*

Tho-

Thomas. Quoniam judices aſſeſſores debent eſſe judici proportionales & conformes. Iudex autem Chriſtus in natura corporali apparebit, ſecundum quam ab omnibus videri poſſit, ideo oportet, ut judices aſſeſſores naturam habeant humanam, quod Angelis non competit. Iudices ergo aſſeſſores erunt Apoſtoli, & omnes Sacerdotes, & Chriſtum ſectantes: *Vos qui reliquiſtis omnia, & ſecuti eſtis me, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim, judicantes duodecim tribus Iſraël. Matth:* 19. *Iudicabunt Sancti nationes & dominabuntur populis. Sap:* 3. Quòd autem Sacerdotes præcipue ſint judicaturi cum Chriſto probatur ex proportione, cum Chriſto ſupremo Iudice, quem S. Ioannes *Apoc:* 1. deſcribens, di-

dicit; gladium in ore ſuo portaturum. *Et de ore ejus exibat gladius ex utraq; parte acutus. Apoc: 1.* In dextra ſeptem circumferet ſtellas: *& in manu dextra ſeptem ſtellas.* Veſte indutus Sacerdotali. *Veſtitum pudore*, quia itaq; ſoli Sacerdotes Chriſto Iudici erunt veſte proportionales, ideo ipſi potiùs judices aſſeſſores erunt. *Hinc S. Chryſoſtomus hom: 5. de verbis Iſaiæ*, de judiciaria poteſtate Sacerdotibus delegata ſcribens, ait: Sacerdoti thronus in Cælo collocatus eſt, & de cæleſtibus negotijs pronuntiandi habet authoritatem: quid cum honore hoc conferri poſſit? Idcircò & propè Deum Sacerdotes locum obtinent. Teſte *S. Ignatio Martyre, qui Apoſtolorum tempore vixit. Sic enim ad Smyrnenſes*

ses scribit epist: 10. Honora inquit Deum, ut omnium Authorem & Dominum; Episcopum ut Principem Sacerdotum, imaginem Dei ferentem, Dei quidem propter Principatum, Christi verò propter Sacerdotium; honorare oportet & Regem. O quantam dignitatem! (*exclamat admirabundus D. Bernardus ser: 8. de Pasch:*) quantam nobilitatem! quantumq; donum contulit vobis Deus ô Sacerdotes! Prærogativam enim Ordinis vestri prætulit Deus omnibus Regibus, & Imperatoribus terræ, prætulit Ordinem vestrum omnibus Ordinibus Angelorum, & omni Angelicæ Hierarchiæ &c.

Hoc autem præmium & majorem gloriam Sacerdotes obtinent pro conversione animarum. *Te-*

ste

ſte Origine in illud Levit: 7. ad Sacerdotem qui eam obtulerit ſcribente: Diſcant Sacerdotes, quia pars data eſt eis, cum his ſcilicet, quos ad pænitentiam adduxerint, & tales effecerint, ut propitius eis ſit Deus, meritum enim ſubditorum merces erit, & gloria talium Sacerdotum. Et certè hæc gloria multorum Sacerdotum in morte oſtenſa fuit, & poſt mortem.

In S. Petri Apoſtoli Martyrio à multis Angelos viſos tradunt, coronas illi roſarum liliorumq́; porrigentes, atq́; etiam juxta ſtantem Chriſtum, apertumq́; librum manu tenentem, in quo ea ſcripta conſpiciebantur, quæ Petrus ad populum fando expromebat, & dum plebs vellet eum ſubtrahere neci, ne oblatam ſibi

glo-

gloriam impedirent, petijt. *Marulus l. 6. c. 16.*

S. Andreas Apostolus biduo pendens in cruce, docebat populum, circumdatus magno lumine, abscedente postmodum lumine, emisit Spiritum. *In Actis ejus.*

Dum extremum vitæ perageret *S. Daniel Episcopus*, Angelorum concentu, & miri odoris fragrantiâ tota Civitas adimpletur. S. autem Pater erectâ ad Cælum tam mente, quàm facie exclamavit, dicens: *Domine accipe Spiritum meum.* Ad quem Angelus audientibus fratribus ait: præpara te ad Kalendas Martij, quia tunc Rex mundi IESUS Christus tibi occurret, & cùm eo multa Angelorum millia. *In vita ejus.*

S. Martini Episcopi Turonensis

ſis vultus cùm obijſſet, ſplendidus apparuit; Angelici præterea cantus circa ipſum auditi ſunt. *Marul: l. 6. c. 16.*

S. Bartholomæus Apoſtolus à S. Mechtilde in gloria cum aurea Cruce fuit viſus, & Chriſti ore à Cruce Chriſti ſanctè portata laudatus. *P. Nadaſi.*

S. Matthæus Apoſtolus Iphigeniæ Regis filiæ poſt mortem unà cum Angelo apparuit glorioſus, eamq́; ſolatus. *Idem.*

S. Auguſtinum cum S. Bernardo vidit S. Gertrudis pulchritudinis gloriâ decorum, & de corde ad cor Dei ſplendores igneos emittentem, ac radios ab ore ſpargentem.

S. Richarius Presbyter poſt mortem in aula ſplendida inambulare viſus, & de illa pro brevi-

bus laboribus datâ ſibi gloriâ gratulari, & IESU gratias agere auditus eſt. *Vita ejus.*

S. Thomæ Cantuarienſi Archiepiſcopo miræ pulchritudinis thronum Apoſtolorum ſedibus contiguum præparari in Cælo, ſe vidiſſe quidam mortuus magno miraculo ad vitam revocatus, graviter affirmavit: *Surius tom: 6.*

S. Benedictus filiæ ſuæ Gertrudi apparuit totus efflorescentibus ex ſe roſis, undiq; corpore toto vernans; ſingulis roſis alias roſas fœcundo ſinu fundentibus, quo ſpectaculo docuit, quanto præmio coronaret Deus afflictiones ſuas, quibus membra ſuper terram domuerat. *Annus cæl:*

S. quidam Abbas lectos duos aureos admirabili ornatu comptos

ptos, ab Angelis deferri vidit, audivitq; vocem, in eorum altero *S. Anselmum*, in altero *Hugonem Cluniacensem Abbatem*, in æternis gaudijs recipiendum: exindeque conjecturam cæpit, utrumq; eo die vitâ functum, quod eventus rei tandem comprobavit. *Surius in vita S. Anselmi.*

S. Thomas de Aquino post mortem cum Angelis & *B. Alberto Magno* Magistro suo, coram Throno Divinæ Majestatis â B. Mathilde Cisterciensi Virgine conspectus est; ac postmodum ob puram in omnibus intentionem stellato pectore apparuit gloriosus. *P. Nadasi.*

D. Hieronymi corpus cùm Spiritum reddidisset, subita lux circumfulsit, visi sunt Angeli, &

Christi vox audita, quæ illum ad possidendum cæleste Regnum invitaret. Eâdem horâ Cyrillus Episcopus Hierosolymitanus animam ejus Angelicis gestatam manibus, Cælum versùs tendere conspexit. *Marulus l. 6. c. 16.*

S. Franciscus de Sales Episcopus post mortem Lugduni ægræ atq; depositæ Novitiæ, in mitra & cultu splendido inter duos è Cælo Adolescentes ardentibus facibus instructos, se spectabilem præbens dixit: *Confide filia: Pete tibi cor meum huc afferri, & illicò convalesces.* Et illa coram allato ejus corde, in preces effusa continuò convaluit. *Ann: cæl:*

Ursinus Nursiæ Presbyter castus ac Sanctus, dum animam ageret, lætus exclamavit, gratias

agens

agens ijs, quos ad se venisse solus cernebat. Et quærentibus qui ei assidebant, qui essent illi, quorum adventu tantòpere gauderet. Nunquid non videtis, inquit, Petrum & Paulum Apostolos hìc adesse & evocare me? Mox ad eos, quos tantùm ipse videbat, conversus dum repeteret: *Venio, venio, ecce venio*, cum ijsdem abiens, corpus exanime reliquit. *S. Greg: Dial: l. 4. c.* 11.

S. Robertus Abbas mortuus, à tribus Angelis Cælo inferri est visus, conspectis tunc ab ejus Confessario duobus muris ad Cælum usq; porrectis, & anima ejus instar globi ignei collucente, latrantibus contra semper ijs, quos semper vincebat, dæmonibus. *Ann: Sanct:*

S. Nicolaus Tolentinus sex

ante obitum mensibus singulis noctibus concentum Angelicum audivit; & MARIÆ Matri, ac S. Augustino Patri ipsi hinc exeunti, obviantibus animam dedit, bonus filius utriusq́; *vita ejus.*

S. Augustini corpus quo die mandatum sepulturæ fuit, Monachus quidam procul inde manens, & in spiritu raptus, vidit Infulâ & Pontificalibus indumentis insignem sedere intra nubem candoris eximij, de oculis ejus promicantes radij, totam illuminabant Ecclesiam, & ubiq́; incredibilis odoris fragrantia nares oblectabat. Post hæc à Bernardo Abbate visus est, dum per noctem sermones ejus à fratribus legerentur in Ecclesia, limpidissimas ore aquas vomens, quibus totum Ecclesiæ pavimentum supra mo-

dum

dum inundabat. *Marulus l. 6.*

S. Ioannes Eleemoſynarius Epiſcopus, à Iuvene aureum ſceptrum manu gerente & ſplendido, hæc audivit: *veni, iuberis, Rex regnantium quærit te:* ejusq; anima obvijs pauperibus Cælum viſa eſt petere glorioſa: quem S. Petrus poſt mortem in æternam Cæli manſionem inducere viſus eſt. *Surius in vita ejus.*

S. Norbertus Archiepiſcopus eâ quâ migravit horâ, viſus eſt in veſte candida, olivæ ramum manu tenens, ac ſe illum è Paradiſo habere teſtatus. Alij è ſuis viſus eſt totus in lilium candidum commutari, quòd ab Angelis Cælo illatum eſt. Alij apparuit in domo pulcherrima & illuſtri; eum de ſalute ſua quærentem complexus, in ſede ſplendi-

da secum sedere iussit, atq; dixit: *Dictum est mihi; veni requiesce. In pace & requie sum. Vita ejus.*

S. Petro cælestino post abdicatum Pontificatum Romanum morienti Angeli applausêre, eumq; ad Magistrum IESUM ac MARIAM duxêre. Cujus animam cùm in Cælum ferri videret quidam, peteretq; consilium quid sibi agendum esset, ei sanctum silentium svasit. *P. Nadasi.*

S. Carolus Borromæus Cardinalis, Francisco Adamo è Soc: IESV, Confessario suo post mortem pulcherrimus apparuit, & dixit: *bene mecum agitur.* Tu quoq; brevì accerseris; eiq; mortem imminentem prædixit. S. Dunstanus Archiepiscopus à Cherubinis & Seraphinis auro coronatis ad Cælum invitatus, Sabba-

tho moriens, visus est unâ cum lectulo ferri in Cælum. *Vita ejus.*

B. Iacobus Alemannus Ord: *S. Dominici* ab Angelo audivit: *Serve Dei esto fidelis usq; ad mortem*, ingentia sunt quæ tibi pro parvo labore ac certamine proponuntur præmia, ad quæ ingentia præmia prævisâ priùs morte, corde per generalem totius vitæ confessionem mundato, abijt, viso hìc in extasi floribus, & concentibus amænissimo deliciarum Paradiso, fruiturus æternùm. *Vita ejus.*

Exspirante S. Francisco Seraphico quidam fratrum animam ejus in stellæ specie de ore emicuisse, Cælumq; petijsse vidit. *In vita ejus.*

Quâ horâ Neapoli ad Cælos evolavit *S. Patriarcha Caietanus*

nus, dum extaticus esset in Hispania S. Petrus de Alcantara, ejus animam ad cælestem ascendere Patriam vidit, exclamavitque: Hodie in mundo una ex præcipuis Ecclesiæ columnis cecidit. *Ioan: à S. Bernardo de S. Petro de Alcantara.*

S. Antonius Abbas non modico locorum intervallo discretus, Ammonis Abbatis obitum cognovit, cùm animam ejus multo candore illustrem, & in sublime tendentem conspexisset. *Marulus l.* 16. *c.* 16.

Inter cælestes voces Angelorum & cantus, felicissimus spiritus B. Laurentij Iustiniani velut igniculus in Cælum emicuit. *In vita ejus c.* 12.

In obitu venerabilis P. *Andreæ ex Olmo*, qui in Indijs occiden-

dentalibus quadraginta tres totos annos in prædicanda Catholica fide consumpsit, auditi sunt Divini concentus. *Bozius de signis Eccl: l.* 12. *c.* 21.

Paulò antequam venerabilis Frater Petrus *Nicolaus Fattorus* è vita emigraret, svavissimus Angelorum cantus in ejus cella à multis auditus est, qui & in Ecclesia nocturno tempore dum ibidem ejus corpus moraretur, iterum insonuit. *In Chronicis Minorum.*

In obitu Agilli Resbacensis Abbatis, Ado Monachus lætantium Angelorum cantus audivit. *Marulus l.* 6. *c.* 10.

Marina de Escobar quemadmodum habet in ejus vita *Ludovicus de Ponte*. Vidit de Societate IESV in Cælo splendidos

multos, è quibus illi qui se afflictandi studio fuerant in vita magis addicti, habebant cruces pretiosas in manu. *l. 4. c. 14. § 2.*

S. Andreas Corsinus post obitum familiari sibi Canonico apparens in veste candida, & lilia, rosasq; gerens manibus, ea virginitatis suæ ac pudicitiæ symbola & præmia esse dixit. *Ex relatione Romæ impressa pro Canonizat:*

Leo unus è primis Socijs *S. Francisci*, gloriosum Cælitum agmen in Cælo vidit. In toto illo agmine unus præ alijs eminere videbatur. *Bernardus de Quinta valle*, è cujus pulcherrimis, & omni sole illustrioribus oculis pleni gloriæ radij emicabant. Petenti splendoris illius causam, responsum è Cælo est: illud præmium esse *Bernardi*, quòd cùm vi-

viveret, omnia quæ videbat, in meliorem partem fuerit interpretatus, neq; se ulli iudicem præfecerit, sed omnes pro se ut meliores fuerit veneratus. *Histor: Minorum.*

Fassus est Religiosus quidam se à langvore omni ad mirum in Spiritu ardorem inflammatum, viso mortuo nuper P. Barnaba La Vecchia, & auditis ex illo verbis illis: *Vtinam saperent & intelligerent, ac novissima providerent: Obijt Bivonæ Anno* 1614. 19. *Aug:*

S. Cæsarius Episcopus ut se ac suos à torpore servaret, familiares habuit voces illas, quas etiam inter dormiendum auditus est altâ voce repetere: *Duo sunt: Nihil est medium, duo sunt: Aut in Cælum ascenditur, aut in infernum.*

num descenditur. Et cogitatione illâ armatus ita exarsit ad miram quandam flagrantiam; ut biennio ante mortem conspectâ eâ, quæ in Cælo ei repositâ erat coronâ, vocemq; de Cælo audiêrit in hæc verba. *Lætare in Domino, ecce quæ percipies pro tuo servitio.* Talis est vita, & fervor, & mors, & corona flagrantium in amore Dei. Non sinit illos dormitare mortis, judicij, inferni, & Gloriæ cælestis memoria. At quanta est illa gloria Beatorum? Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus illis qui diligunt illum. *Inquit Apostolus 7. Cor: 2.*

Cum magno teneretur deside-rio. *D. Augustinus sciendi* quanta sit gloria Beatorum in Cælo, decrevit in hoc negotio consu-

lere

lere *S. Hieronymum*, qui tunc obierat inſcio ipſo. Vix Epiſtolæ ſalutationem ſcripſerat, & ecce præſtò adeſt S. Hieronymi anima ineffabili lumine circumſepta. Expavit. *S. Auguſtinus* córruens in terram. *Ne timeas*, (inquiebat vox è ſplendore procedens.) *Ego ſum frater tuus Hieronymus, qui in hac hora apud Bethleem in Cælum migravi. Novi deſiderium tuum. Gloriæ Beatorum magnitudinem nôſſe aves? Peto à te, nunquid potes numerare multitudinem ſtellarum? nunquid poteris totum mare parvo vaſe concludere? nunquid totum mundum pugillo tuo complecti?* Reſpondit Auguſtinus & bene, ſe nihil horum poſſe. Subdit S. Hieronymus: *Dico tibi, hæc omnia magis poſſibilia,*

quàm

quàm minimam futuræ gloriæ partem explicare. Excedunt omnia humanæ mentis captum. Operare quod operaris, ut tandem ad eadem gaudia cursu vitæ demenso pertingere merearis, & sic evanuit *S. Augustinum*, ingenti gaudio perfusum relinquens. *Didacus dela Vega in Psalmum* 50.

B. Ioanna Sanctimonialis post mortem sorori suæ Sanctimoniali adfuit, ac dixit: *Talia esse Cæli gaudia, ut etiamsi firmamentum totum, nonnisi membrana, pelagus, atramentum, herbæ & gramina, calami, omnes deniq; creaturæ scriptores essent; ea explicare non possent.* Menelog: Cisterciense.

Idem & ipse dæmon aliquando ex ore obsessi dixit: *Si totum Cælum esset pargamenum, & totum*

ma-

mare atramentum, & omnes stellæ, Magistri Parisienses, & omnia stramina, calami: hi omnes Magistri, & cæteri, nec exprimere scribendo; nec exponere loquendo possent minimum gaudium, quod percipiunt Sancti ex vultu Dei. Stanihur: de 4. noviss:

Iordanus è *D. Dominici* familia vir magnus interrogavit hominem à dæmone insessum, quid perpeti non recusaret ut Deum intueri posset? ad quæ invisus hospes respondit: *Si ego solus omnium sociorum meorum infernalium pænis ac supplicijs par essem, non eas detrectarem usq; ad supremi judicij diem perferre, modò demùm liceret Deum intueri.* Expavit vehementissimè ad has voces *Iordanus*, & iterum, dic, ait pulchritudinem Conditoris nostri, cui

rei

rei creatæ comparandam censes? hæc stultè quæri, malus genius reposuit. Sed quia id scire aves, compendio dicam: *Si pulchritudo omnium florum, gemmarum, syderum, animalium, hominum, in unam conflueret elegantiam, quis mortalium* eam satis æstimaverit? Atqui certò scias hanc omnium rerum creatarum venustatem, velut colliquatam cum Divina pulchritudine, minùs conferri posse quàm densissimas tenebras ad clarissimum meridiem. *Ioan: Herodotus in serm: l. 5.*

Hinc *Franciscus Arias l. de imitat: Christi* 1. *par: tr:* 3. *c.* 11. *Si*, inquit, *Sanctorum aliquis per mille annos in hac vita omnia tormenta Martyrum perferret; dein Deus tantùm per spatium unius salutationis Angelicæ se illi ostenderet*

deret in gloria, fateretur ſufficientem ſe accepiſſe mercedem. Idcirco *S. Chryſoſtomus*, ut uno ictu oculi per tranſennam contueri liceret venuſtiſſimum IESU vultum, plenum gratiarum, paratum ſe omnia inferorum cruciamenta experiri, profeſſus eſt.

Quòd ſi Deus (*inquit S. Brigitta in revelationibus ſuis*,) hodie nobis venuſtatem demonſtraret unius animæ Beatæ, tantus foret cordium noſtrúm iubilus atq́; exultatio; ut citra ſpeciale Dei miraculum præ lætitiæ exuberantia ſupervivere non poſſemus.

Author Philoſophiæ veri Chriſtiani meminit dæmonis ore energumeno coacti, ad quæſita de felicitate prædeſtinatorum in Cælo regnantium reſpondere, qui dixerit: *ſe, ſi corpus haberet, paratum*

tum fore in mortario contundi, aut exuri in fornace aliqua usq; ad finem mundi, ad hoc, ut vel ad quartam horæ partem beatis prædestinatorum gaudijs frui possit, pag: 94.

Coloniæ ante annos circiter 400. in æde D. Petri multa diabolus per fœminam à se infessam effutivit. Inter cætera interrogatus, me audiente (*inquit Cæsarius l. 5. Mir:* 10) quid de suo ad Cælum reditu sentiret, quo cum pretio si posset, emeret? Ad hæc malæ fidei possessor: *Si à terra*, inquit, *ad nubes usq; columna porrigeretur, clavis, cultris, & novaculis, undiq; præfixa, & ego humanâ carne ac membris vestitus, per eam dies noctesq; sine intermissione usq; ad diem judicij sursum, deorsum trahendus essem,*

id

id prorsus non recusarem, modò in eam quâ excidi & gratiam & gloriam redire liceret. Et nos delicatuli pro obtinenda hac immensa gloria æterna, minimas etiam molestias subire formidamus! Non nobis columna figitur præacutis armata ferramentis, in qua sursum, deorsum raptati irrequieto cruciatu laceremur. Non exigit à nobis Deus, ut omnia omnium diabolorum tormenta sustineamus, sed ut solum Cælum emamus. Deus enim mercatorem agit, *D. Augustino* præcone ac interprete. *Venale est quod habeo, dicit tibi Deus, eme illud. Quid habes venale? Requiem venalem habeo, eme illam: pretium ipsius labor est.* Rectè nimirum paupertate Regnum, dolore gaudium, virtute gloria, morte vita, requies

la-

labore emitur. Age, age; fructus labori amplissimè respondebit. O si sciretis quantos & quales socios haberetis in Cælis, profectò caveretis vobis ab omni negligentia! dixit excitans nos ad fervorem mortuus ille, qui S. Bernardo apparuit. *Teste Horstio oper: S. Ber: t.* 1. *vitæ l.* 7. *c.* 1.

Cælum tibi est propositum, (*inquit S. Chrysostomus in Psal:* 124.) & bona quæ sunt in Cælis: & non perhorrescis esse mollis & ignavus, idq́; cùm talem habeas adjutorem? Deus Charitas est: Ille te juvat. Ama te juvantem dum pugnas; & eò magìs te juvabit, quò magìs amaveris & pugnabis. O quisquis es fidelis Christi Minister, qui in hujus honore præliaris, qui totum te pro Ecclesiæ obsequio, pro animarum

sub-

ſubſidio impendis! audi ipſummet Deum, tibi quod olim alteri fideliſſimo ſibi ſervo dicentem: *Noli timere, ego protector tuus ſum, & merces tua magna nimis. Gen:* 15. Verè merces magna nimis propter nimiam ſcilicet charitatem, quâ dilexit nos, nimis quippe honorati ſunt amici tui Deus, nimis confortatus eſt principatus eorum. *Eph:* 2. *Pſal:* 138.

Verùm ad magna præmia (*inquit D. Gregorius hom:* 37.ª *in Evangel:*) perveniri non poteſt, niſi per magnos labores; Regnum enim Cælorum vim patitur, neq; coronabitur, niſi qui legitimè certaverit. Delectet igitur mentem ingens magnitudo præmiorum, ſed non deterreat certamen laborum. Imò ipſa promiſſæ gloriæ magnitudo animi magnitudi-

nem excitet, & ad difficilia quæq; pro Dei gloria subeunda, Christi Sacerdotem & Ministrum obfirmet.

Quoties igitur in ipsis Ministerijs Ecclesiasticis aliquid occurret naturæ durum & asperum, quoties urgebit tentatio aliqua, & contra Spiritualia nequitiæ subeunda erit colluctatio, Cælum suspice, & illic Christum regnantem palmas ac coronas manu protendentem intuere; tibiq; sæpiùs in mentem revoca, quis sit laborum tuorum terminus? quis suscepti Ministerij finis?

Ingens quidem (*ait S. Gregorius Nazian:*) nobis cursus propositus est; cæterùm ingentius præmium: *In Senten:* Quis enim alius est noster finis, (*inquit S. Augustinus l. ult: de Civit: Dei c. ult:*) quàm pervenire ad Regnum, cujus nullus est finis.

Ad M. D. T. O. M. G.
B. V. M. S. L. O. C.
Honorem.